

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Právní předpisy vydávané samosprávou

Helena Wenzelová

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Helena Wenzelová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Právní předpisy vydávané samosprávou.**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Právní rámec - teoretická východiska
4. Aplikace právní úpravy v praxi
5. Zhodnocení zjištěných výsledků
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

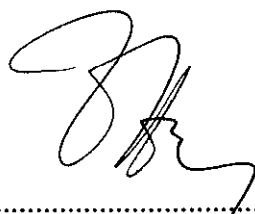
1. KOUDELKA, Zdeněk. Právní předpisy samosprávy. 2.vydání. Praha: Linde, 2008. 346 s. ISBN 978-80-7201-690-7.
2. HRAZDÍROVÁ, Brigita. Krajské zřízení. 1.vyd. Praha: Institut pro místní správu, 2007. 83 s. ISBN 978-80-86976-10-5.
3. BRODSKÁ, Simona, KUŠ, Petr. Obecní zřízení. 1.vyd. Praha: Institut pro místní správu, 2008. 99 s. ISBN 978-80-86976-15-0.
4. ŠIMEK, Lubomír. Obecně závazné vyhlášky obcí: pravidla vydávání, vzory s komentářem. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2000. 95 s. ISBN 80-7179-299-3.
5. Další literatura po konzultaci s vedoucí práce

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jiřina Bartůšková**

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2011

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 19. 2. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Právní předpisy vydávané samosprávou" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 1. 4. 2011

_____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Jiřině Bartůškové, vedoucí bakalářské práce, za cenné rady, připomínky a konzultace. Také bych chtěla poděkovat panu Ing. Přemyslu Brzákovi, vedoucímu Odboru životního prostředí Městského úřadu Varnsdorf, za poskytnutí informací a rad k praktické části této bakalářské práce.

Právní předpisy vydávané samosprávou

----- Legislation issued by the Self-governments' Authorities

Souhrn

Tato bakalářská práce pojednává o právních předpisech vydávané samosprávou. V teoretické části se práce krátce zabývá změnou legislativy po roce 1989 a následnou změnou v roce 2000, která se týká územních samosprávných celků. V dalších částech teoretické části jsou uvedeny činnosti obcí, krajů a hlavního města Prahy, které vykonávají v přenesené působnosti a samostatné působnosti. Jaké právní předpisy mohou vydávat v přenesené a samostatné působnosti, a kdo vykonává dozor nad vydanými právními předpisy. Následně je rozebrán legislativní proces schvalování právních předpisů územní samosprávy. Jsou zde stanoveny náležitosti a struktura právních předpisů územní samosprávy a jejich rušení.

V praktické části bakalářské práce je vybráno konkrétní město, charakterizovány orgány města a rozebrán konkrétní proces schvalování obecně závazné vyhlášky vydané tímto městem.

Summary

This final paper disserts upon legal regulations emitted by local governments. In a theoretical part of the paper I examine the shift of legislature after year 1989 and consequent change in year 2000, which regarded regional autonomous units. Further described in this theoretical part of the paper is a functioning of municipalities, regions and the capital of Prague, which exectue their power in transferred force or autonomous force. It also concerns what kind of legal regulations they can emit via transferred force and who is responsible for supervision over emitted regulations. Subsequently there is described legislative process of passing of enactments by local governments. There are set forth appurtenances and structure of legal regulations of local governments as well as the essential steps towards their annulment. In an examination part of my paper I pick an actual city where I describe bodies of local government and depict factual process of passing generally bonding public notice emitted by the city.

Klíčová slova: státní správa, samospráva, obce, kraje, hl. m. Praha, samostatná působnost, přenesená působnost, obecně závazná vyhláška, nařízení, dozor

Keywords: local government, autonomy, municipality, regions, capital of Prague, autonomous force, transferred force, generally bonding public notices, regulations, supervision

Obsah

1	ÚVOD	8
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	9
3	PRÁVNÍ RÁMEC	10
3.1	PŘEHLED PLATNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY:.....	10
3.2	VEŘEJNÁ SPRÁVA	11
3.3	PRÁVNÍ POSTAVENÍ OBCÍ, KRAJŮ A HL. MĚSTA PRAHY	13
3.4	OBEC	14
3.4.1	<i>Samostatná působnost obce</i>	15
3.4.2	<i>Přenesená působnost obce</i>	19
3.4.3	<i>Statutární města</i>	29
3.5	KRAJE.....	29
3.5.1	<i>Samostatná působnost kraje</i>	30
3.5.2	<i>Přenesená působnost kraje</i>	33
3.5.3	<i>Okamžité vyhlášení právních předpisů kraje</i>	35
3.6	HLAVNÍ MĚSTO PRAHA.....	35
3.6.1	<i>Samostatná působnost hlavního města Prahy</i>	36
3.6.2	<i>Přenesená působnost hlavního města Prahy</i>	40
3.7	POSTUP LEGISLATIVNÍHO PROCESU SCHVALOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY ...	42
3.8	NÁLEŽITOSTI A STRUKTURA OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK A NAŘÍZENÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	44
3.8.1	<i>Obsahové náležitosti právních předpisů územní samosprávy</i>	44
3.9	EVIDENCE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	48
3.10	RUŠENÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	49
3.10.1	<i>Vláda</i>	49
3.10.2	<i>Ústavní soud</i>	49
4	APLIKACE PRÁVNÍ ÚPRAVY V PRAXI	51
4.1	CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO SUBJEKTU.....	51
4.2	ORGÁNY MĚSTA	51
4.2.1	<i>Starosta města</i>	51
4.2.2	<i>Zastupitelstvo města</i>	51
4.2.3	<i>Rada města</i>	53
4.2.4	<i>Městský úřad Varnsdorf</i>	54
4.3	KONKRÉTNÍ PŘÍPAD SCHVÁLENÍ OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY MĚSTA VARNSDORF	55
5	ZHDNOCENÍ ZJIŠTĚNÝCH VÝSLEDKŮ	60
6	ZÁVĚR	62
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	63
8	PŘÍLOHY	65

1 Úvod

Po roce 1989 změny společenské a politické situace v České republice zásadně zasáhly oblast veřejné správy. Systém národních výborů byl již neudržitelný, a proto na jaře 1990 převládaly tendence směřující k tradičnímu správnímu systému, jaký byl na území České republiky znám do konce první Československé republiky.

Ústavní zákon č. 294/1990 Sb., kterým byla změněna část Ústavy z roku 1960 upravující organizaci místní správy, se stal základem nového správního uspořádání. Základem místní samosprávy se stala obec. Na ústavní změnu navazovalo vydání příslušných prováděcích zákonů, kterými byly zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon ČNR č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích, zákon ČNR č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze a zákon ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících.

Rozpadem federace a vznikem samostatné České republiky 1. ledna 1993 se změnily i ústavní poměry. Začal platit ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. V čl. 99 Ústavy ČR je stanoveno, že *“ Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.”*

V České republice platilo obecní zřízení z roku 1990. Vyšší územní samosprávné celky byly uzákoněny ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Tento zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2000. Bylo vytvořeno 14 vyšších územních samosprávných celků, z toho 13 krajů a hlavní město Praha. V návaznosti na tuto správní reformu došlo k vydání řady dalších právních předpisů nově upravujících celou správní soustavu.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této práce je stručný rozbor právní úpravy vydávání právních předpisů samosprávy z hlediska samostatné a přenesené působnosti obcí, krajů a hlavního města Prahy. Dále zkoumání právní úpravy zaměřující se na vydání konkrétní vyhlášky Zastupitelstvem města Varnsdorf.

Teoretickou část práce tvoří literární rešerše, která byla zpracována převážně metodou kompilace. Především bylo nutné pracovat s právními předpisy právního řádu České republiky. Při interpretaci právních předpisů byly použity metody systematického, logického a jazykového výkladu, a to dle znění právních předpisů účinných k 1.1.2011. Praktickou část práce tvoří případová studie aplikace právní úpravy ve městě Varnsdorf. Byly použity metody formou rozhovoru a analýzy dokumentů Města Varnsdorf.

3 Právní rámec

3.1 Přehled platné právní úpravy:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

Zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a změně některých dalších zákonů

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zákon č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, a zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

3.2 Veřejná správa

Tabulka 1 – Rozdělení správy

SPRÁVA			
Veřejná správa			Soukromá správa
Státní správa		Samospráva	
Vnitřní státní správa	Územní státní správa	Zájmová Samospráva	

Zdroj: Káňa 2007, s. 18

Nejprve je důležité definovat, co je správa, od které se odvíjí její další členění.

Dle definice Pavla Káni je správa „*cílevědomá společenská činnost směřující k naplnění a dosažení cíle, který má charakter veřejný nebo soukromý. Obsah a charakter správy určuje správní právní odvětví.*“ (Káňa, 2007, s. 9)

V základním rozdělení se správa dělí na správu soukromou a správu veřejnou. Soukromá správa může zavazovat osoby, které jsou ve specifickém vztahu k dané správě, zejména osoby příslušející k organizační struktuře subjektu soukromé správy, např. zaměstnanci podniku nebo členové spolku. (Mates, Matula, 1999, s. 42) Vedle toho existuje i správa veřejná, kdy rozhodujícím je veřejný zájem, tedy řízení veřejných záležitostí. (Sedláček, 2009, s. 18)

Veřejnou správu lze chápat jako činnost (vydávání správních aktů, spravování, dozor) a jednak jako souhrn institucí, které tuto činnost přímo nebo zprostředkovaně vykonávají. V prvním případě jde o správu v materiálním smyslu a ve druhém jde o správu ve formálním smyslu. (Brůna, 2006, s. 7)

„*V materiálním pojetí je veřejná správa činností státních nebo jiných orgánů veřejné moci nebo subjektů, kterým byl výkon veřejné správy propůjčen za účelem plnění určitých úkolů označovaných jako úkoly veřejné.*“ (Hendrych, 2007, s. 15)

„*Ve formálním pojetí správy se klade důraz nikoli na činnost, ale na organizace, kterým je svěřena působnost řešit určité veřejné úkoly, pokud nejsou svěřeny zastupitelským sborům nebo soudům.*“ (Hendrych, 2007, s. 16)

Správa ve formálním pojetí je v podstatě soustavou jednotlivých správních úřadů nebo orgánů jako vykonavatelů veřejné správy ve smyslu materiálním, tedy jako určité činnosti. (Hendrych, 2007, s. 16)

Veřejná správa se rozčleňuje podle povahy nositele veřejné moci na státní správu a samosprávu a ostatní veřejnou správu. (Sedláček, 2009, s. 19)

„Státní správa je veřejnou správou uskutečňovanou státem a svým charakterem představuje realizaci moci výkonné.“ (Brůna, 2006, s. 14)

Stát jako subjekt veřejné správy vykonává státní správu prostřednictvím vlády, ministerstev, ostatních ústředních správních úřadů, odborných územních úřadů a veřejných ozbrojených sborů a jiných veřejných sborů. (Brůna, 2006, s. 14)

Státní správa se dále dělí na vnitřní státní správu a územní státní správu. Vnitřní státní správa je v působnosti Ministerstva vnitra, které je ústředním orgánem správy. Vnitřní státní správu vykonávají státní instituce a samosprávní instituce. Územní státní správa je vykonávána centrálně a její území pokrývá celé území České republiky. Územní státní správa má státní moc výkonnou, zákonodárnou a soudní. Česká republika se člení na jednotlivá území, které podléhají centrální státní správě. Státní instituce je spravujícím subjektem a jí podléhají instituce v regionech, krajích, okresech a obcích. (Káňa, 2007, s. 22, 28)

„Samospráva tvoří vedle státní správy druhou nejdůležitější větev veřejné správy, je součástí veřejné moci.“ (Koudelka, 2007, s. 19)

„Samospráva představuje určité společenství, jehož členové si sami vedou své záležitosti.“ (Mates, Matula, 1999, s.46)

Mezi subjekty samosprávy patří obce, kraje a hlavní město Praha. Samospráva se člení na územní samosprávu a zájmovou samosprávu, která se dále člení na samosprávu profesní a samosprávu zájmových sdružení. (Káňa, 2007, s. 47)

V zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v hlavě 7 je zakotvena „Územní samospráva“. Stát přenechává v demokratickém zřízení moc územní samosprávě a člení území státu na základní územní samosprávné celky a vyšší územní samosprávné celky. *„Územní celky jsou vytvořeny z potřeb veřejného a společenského zájmu a z principů řídit vlastní záležitosti občanů.“* (Káňa, 2007, s. 48)

Zájmová samospráva představuje sdružování občanů se stejnými zájmy a zálibami nebo občanů, kteří mají společné zájmy, cíle nebo profesi. Profesní samospráva představuje

sdužení občanů stejného profesního zaměření, profesionálů se společnými cíli a společnými zájmy (advokátní komora, lékařská komora, notářská komora). Samospráva zájmových sdružení sdružuje občany stejných zájmů a zálib, v níž se uplatňuje princip dobrovolnosti (politické strany, zájmové organizace, zájmové kluby). (Káňa, 2007, s. 47)

„Ostatní veřejná správa se považuje za zbytkovou oblast veřejné správy, kterou vykonávají částečně samosprávné a nesamosprávné instituce, které plní veřejné úkoly.“ (Sedláček, 2009, s. 21)

3.3 Právní postavení obcí, krajů a hl. města Prahy

V roce 1990 byl ústavně právním východiskem obecní samosprávy ústavní zákon č. 294/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů. Od 1. 1. 1993 je ústavně právním východiskem zákonné úpravy obcí Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.10)

V návaznosti na uvedenou ústavně právní úpravu byl nejprve přijat zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), který byl po několika novelizacích v průběhu 90. let nahrazen v roce 2000 současným zákonem o obcích. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.10)

Postavení obcí se v rámci tzv. druhé fáze reformy územní veřejné správy změnilo v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů na přelomu roku 2002/2003. S ukončením činnosti okresních úřadů se tzv. všeobecná územní správa začala uskutečňovat obcemi a kraji, na něž byla také převážně předchozí působnost okresních úřadů převedena. V souvislosti s touto změnou došlo k další diferenciaci obcí, a to s ohledem na jim příslušející výkon přenesené působnosti. Kromě tzv. běžných obcí a obcí s pověřenými obecními úřady vznikly také obce s rozšířenou působností. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.10)

Samostatnou právní úpravou bylo řešeno právní postavení hlavního města Prahy, a to v roce 1990 a v roce 2000.

V současné době se Česká republika člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky dle

čl. 99 Ústavy ČR, přičemž podle čl. 100 Ústavy ČR jsou obce územními společenstvími občanů, které mají právo na samosprávu. Článek 8 Ústavy ČR samosprávu územních samosprávných celků přímo zaručuje. Stát tedy může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků jen v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem dle čl. 101 odst. 4 Ústavy ČR.

Dle čl. 100 odst. 2 Ústavy ČR je obec vždy součástí vyššího územního samosprávného celku a vyšší územní samosprávné celky lze vytvořit nebo zrušit dle čl. 100 odst. 3 Ústavy ČR jen na základě ústavního zákona.

V rámci samostatné působnosti mohou zastupitelstva územních samosprávných celků vydávat v mezích své působnosti dle čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR obecně závazné vyhlášky a na základě čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR mohou orgány územní samosprávy vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny. V tomto případě se jedná o výkon přenesené působnosti územních samosprávných celků.

3.4 Obec

V § 2 odst. 1 zákona o obcích je definována obec jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Tzn., že obec má postavení právnické osoby a má právní subjektivitu. Dále podle čl. 101 odst. 3 Ústavy ČR hospodaří dle vlastního rozpočtu, jedná se o takzvaný ekonomický základ obce.

Obec vykonává samostatnou působnost a dle čl. 105 Ústavy ČR lze orgánům samosprávy svěřit výkon státní správy v případě, stanoví-li to zákon, jedná se tedy o přenesenou působnost obce.

Obec je dle § 5 odst. 1 zákona o obcích spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce je rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Působnost obce může také upravovat zvláštní zákon dle § 8 zákona o obcích. Pokud nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost. Avšak zvláštní zákony při vymezení působnosti obcí nepostupují vždy způsobem, který by umožnil vyjít toliko z diferenčního řešení obsaženého pro rozlišení v působnosti obcí v § 8 zákona o obcích. Je tomu tak právě tehdy, když taková úprava hovoří o působnosti „obecních úřadů“, a nezmiňuje se, o jakou působnost se jedná, přičemž tady je potom třeba

dovození „povahy“ působnosti věnovat zvýšenou pozornost, a to za využití dalších zákonných ustanovení a jejich výkladu. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.30)

3.4.1 Samostatná působnost obce

Obec ve své samostatné působnosti spravuje své záležitosti samostatně dle § 7 odst. 1 zákona o obcích. Do této působnosti mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů jen v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Obec vykonává samostatnou působnost dle § 35 odst. 1 zákona o obcích ve věcech, které jsou v zájmu jak obce, tak i jejich občanů, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo pokud jde o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy. Dále se stará a záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.

Do samostatné působnosti patří dle § 35 odst. 2 zákona o obcích zejména pravomoci zastupitelstva obce § 84 a § 85 a § 102 zákona o obcích, který stanovuje působnost rady obce. Zastupitelstvu obce je např. vyhrazeno schvalování rozpočtu obce a závěrečného účtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, zřizování a rušení obecní policie, rozhodování o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce. Do působnosti rady obce je svěřeno ku příkladu zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce, vydávat nařízení obce a stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách.

Obec ve svém územním obvodu, v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi, vytváří podmínky pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se o uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání. Dbá na celkový kulturní rozvoj a ochranu veřejného pořádku.

Do samostatné působnosti obce také patří volba hlavního orgánu obce, zastupitelstva, které volí přímo občané obce na základě čl. 21 odst. 1 LZPS, kdy občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců. Členové zastupitelstva jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, čl. 102 odst. 1 Ústavy ČR.

V rámci samostatné působnosti mohou spolu obce spolupracovat na základě smluv, které jsou uzavřené za účelem splnění konkrétních úkolů nebo vytvoření dobrovolných svazků obcí za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Obce také spolupracují s právníky, fyzickými osobami a obcemi jiných států, jedná se o tzv. přeshraniční spolupráci obcí, která se zejména uplatňuje u obcí, které leží v pohraničí ČR.

3.4.1.1 Obecně závazné vyhlášky obce

Obec může ve své samostatné působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky, kterými ukládá určité povinnosti. Povinnosti mohou být ukládány dle čl. 4 odst. 4 LZPS na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

V zákoně o obcích se jedná o povinnosti stanovené v § 10 písm. a)-d). Jedná se o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, kdy může obec stanovit, které činnosti by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku. Obecně závaznou vyhláškou může obec stanovit povinnosti pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték. Také vydává obecně závazné vyhlášky k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti. Dále stanoví-li tak zvláštní zákon.

Při výkonu své samostatné působnosti se musí obec řídit u vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem § 35 odst. 3 písm. a) zákona o obcích a v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona § 35 odst. 3 písm. b) zákona o obcích.

Vydávání obecně závazných vyhlášek má v kompetenci zastupitelstvo obce na základě čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR, jak již bylo zmíněno.

Při nedodržení povinností z obecně závazných vyhlášek nebo zákona o obcích vyplývajících, může obec uložit pokutu právnické osobě a fyzické osobě, která je podnikatelem, např. za znečištění veřejného prostranství a narušení životního prostředí v obci nebo za odložení věci mimo vyhrazené místo. Uložení pokut obcí je stanoveno v § 58 zákona o obcích.

Zastupitelstvo obce schvaluje obecně závaznou vyhlášku obce svým usnesením, s nímž musí vyslovit souhlas nadpoloviční většina všech jeho členů. (Brodská, Kuš, 2008, s. 45)

Obec vyvěsí obecně závaznou vyhlášku na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení obecně závazné vyhlášky je první den jejího vyvěšení na úřední desce dle § 12 odst. 1 zákona o obcích.

Obecně závaznou vyhlášku zašle obec po dni jejího vyhlášení Ministerstvu vnitra dle § 13 odst. 6 zákona o obcích.

3.4.1.2 Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí v samostatné působnosti

Pokud je obecně závazná vyhláška obce v rozporu se zákonem, vyzve, dle § 123 odst. 1 zákona o obcích, Ministerstvo vnitra obec ke zjednání nápravy, a to buď změnou předmětné vyhlášky, nebo jejím zrušením. Ministerstvo vnitra svůj postup zdůvodní a zároveň je povinno poskytovat obcím metodickou pomoc při tvorbě vyhlášek. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.390)

Obec je povinna zjednat nápravu do 60 dnů od doručení výzvy. Výzva musí být písemná a musí obsahovat označení, která obecně závazná vyhláška obce nebo její část je v rozporu se zákonem a z čeho je tento rozpor dovozován. Za doručení se považuje dodání předmětné výzvy na podatelnu obecního úřadu, popř. doručení osobě oprávněné za obecní úřad přebírat poštu, nikoliv faktické doručení konkrétnímu orgánu obce. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.390)

Uplyne-li šedesátidenní lhůta, která byla obci stanovena zákonem ke zjednání nápravy marně, je Ministerstvo vnitra povinno zahájit správní řízení, jež je zakončeno rozhodnutím o pozastavení účinnosti nezákonné obecně závazné vyhlášky obce. Na toto řízení platí správní řád, jehož účinnost na daný typ správního řízení zákon o obcích výslovně nevyloučil. V případě, že Ministerstvo zjistí v průběhu řízení, že obecně závazná vyhláška obce není nezákonná (taková situace může nastat například v důsledku změny judikatury Ústavního soudu), řízení podle § 66 odst. 1 správního řádu zastaví. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.391)

Správní řízení zahájí Ministerstvo vnitra z moci úřední, případný návrh podaný krajským úřadem je třeba chápat pouze jako podnět k zahájení řízení. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.391)

Ministerstvo vnitra v rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce je povinno znovu obec vyzvat ke zjednání nápravy a k tomu jí stanoví přiměřenou lhůtu.

Pokud dojde k marnému uplynutí lhůty a zároveň není rozhodnutí zrušeno v rámci řízení o opravném prostředku, Ministerstvo vnitra podá Ústavnímu soudu návrh na zrušení vyhlášky. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.391)

Zjedná-li ale obec v rozhodnutím stanovené lhůtě nápravu, Ministerstvo vnitra rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky zruší. Učiní tak neprodleně poté, co obdrží od obce sdělení o zjednání nápravy, jehož přílohou je obecně závazná vyhláška, kterou byla náprava zjednána. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.392)

Může se však stát, že obecně závazná vyhláška obce bude v rozporu s lidskými právy a základními svobodami, resp. v rozporu s Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a vyhlášenými mezinárodními smlouvami. Ministerstvo vnitra dle § 123 odst. 2 zákona o obcích může pozastavit účinnost této obecně závazné vyhlášky, a to bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. První výzvu ke zjednání nápravy ministerstvo zasílá obci až v rámci vydaného rozhodnutí. Zjedná-li obec nápravu, Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce zruší. Učiní tak neprodleně poté, co obdrží sdělení obce o zjednání nápravy, jehož přílohou je i obecně závazná vyhláška obce, kterou byla zjednána náprava. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.392)

Pokud nezjedná obec v rozhodnutím stanovené lhůtě nápravu, Ministerstvo vnitra je dle § 123 odst. 3 zákona o obcích povinno podat návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky obce Ústavnímu soudu, a to ve třicetidenní lhůtě plynoucí ode dne, následujícího po dni, v němž marně uplynula lhůta pro podání rozkladu proti rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky, nebo ode dne právní moci rozhodnutí o rozkladu, jímž byl návrh obce na zrušení rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky zamítnut. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.392)

Rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce pozbývá platnosti dnem, kdy nabude právní moci rozhodnutí Ústavního soudu, kterým je návrh Ministerstva vnitra na její zrušení odmítnut, zamítnut nebo řízení pozastaveno. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.392)

Zjedná-li obec nápravu v době, kdy bylo zahájeno řízení o zrušení vyhlášky před Ústavním soudem, je povinna dle § 123 odst. 4 zákona o obcích sdělit tuto skutečnost neprodleně Ústavnímu soudu a Ministerstvu vnitra. Ministerstvo vnitra v patnáctidenní lhůtě je povinno své rozhodnutí o pozastavení vyhlášky zrušit. Řízení před Ústavním soudem tento soud usnesením zastaví. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.393)

3.4.2 Přenesená působnost obce

Vedle samostatné působnosti vykonává obec přenesenou působnost, resp. dle § 7 odst. 2 zákona o obcích se jedná o státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce.

Přenesenou působnost dle § 61 zákona o obcích vykonávají orgány obce určené tímto nebo jiným zákonem a také pověřený obecní úřad a obecní úřad obce s přenesenou působností. Výkon přenesené působnosti je svěřen dle § 64 zákona o obcích pověřenému obecnímu úřadu, který ji vykonává v rozsahu jemu svěřeném zvláštními zákony ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Tento výkon přenesené působnosti je také svěřen obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností v § 66 zákona o obcích. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.252)

Rozdělení obcí dle přenesené působnosti

Podle rozsahu přenesení státní správy rozlišujeme:

1. **všechny obce**, na které je přenesen základní výkon státní správy, pokud nebyl přenesen na jinou obec veřejnoprávní smlouvou nebo rozhodnutím krajského úřadu pro neschopnost jeho řádného zabezpečení. Tyto obce se označují jako obce 1. stupně přenesené působnosti. (Koudelka, 2007, s. 149)
2. **obce s matričním úřadem** dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o matrikách. (Koudelka, 2007, s. 149)
3. **obce se stavebním úřadem** dle § 13 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). (Koudelka, 2007, s. 149)
4. **obce s pověřeným obecním úřadem** dle § 1 a přílohy 1 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Obec s pověřeným obecním úřadem je zároveň i obcí s matričním a stavebním úřadem. Tyto obce se označují jako obce 2. stupně přenesené působnosti. (Koudelka, 2007, s. 149)
5. **obce s rozšířenou působností** dle § 2 a přílohy 2 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Obec s rozšířenou působností je též obcí s pověřeným obecním úřadem. Jsou to i statutární města a určené městské části v Praze. Obce s rozšířenou

působností jsou označeny jako obce 3. stupně přenesené působnosti. Tyto obce vznikly na základě zrušení okresních úřadů. (Koudelka, 2007, s. 149)

- 6. statutární města** jsou stanovena v § 4 odst. 1 zákona o obcích. Jedná se o 23 statutárních měst. (Koudelka, 2007, s. 150)
- 7. Brno se zvláštní přenesenou působností** vede matriční knihy, do kterých se zapisuje narození, uzavření manželství, vznik partnerství a úmrtí občanů, ke kterým došlo v cizině dle § 3 odst. 4 zákona o matrikách. Matriční knihy vede Úřad městské části Brno-střed. Brno jako jediné město nad 350 000 obyvatel má stejně jako kraje zvláštní povinnosti při vydávání programů snižování emisí na základě § 7 odst. 6 zákona o ochraně ovzduší. (Koudelka, 2007, s. 150)
- 8. Praha s působností kraje.** Praha na základě svého statutu má i působnost obce s rozšířenou působností. (Koudelka, 2007, s. 150)

Možnosti přenesení zákonem určené přenesené působnosti

- 1. Veřejnoprávní smlouvou** uzavřenou mezi obcemi stejné skupiny přenesené působnosti. (Koudelka, 2007, s. 150)

Obce jako veřejnoprávní subjekty mohou uzavírat veřejnoprávní smlouvy týkající se jejich správní působnosti. Veřejnoprávní smlouva může být uzavřena mezi dvěma či více subjekty, zakládá, mění nebo ruší vztahy správního práva. Cílem uzavírání smluv je zajištění lepšího a ekonomičtějšího výkonu působnosti u konkrétních subjektů než je obecně stanoveno právním předpisem (zákonem).

Obec s rozšířenou působností může uzavřít veřejnoprávní smlouvu s obcí s rozšířenou působností, jejichž obecní úřady vykonávají přenesenou působnost, podle níž bude obecní úřad jedné obce s rozšířenou působností vykonávat přenesenou působnost nebo část této působnosti pro obecní úřad jiné obce (popř. jiných obcí) s rozšířenou působností, která je účastníkem právě veřejnoprávní smlouvy. Obce tyto smlouvy uzavírají, pokud nastane situace, kdy jedna obec nemá vytvořeny dostatečné rozpočtové zdroje na krytí nákladů spojených s výkonem přenesené působnosti a poskytnutý příspěvek ze státního rozpočtu je z daného pohledu nedostatečný. Obec se může zbavovat zcela nebo zčásti svého výkonu přenesené působnosti jen proto, že jej vykonávat nechce, aniž by k tomu měla důvod. Musí však najít jinou obec, která se rozhodne tuto přenesenou působnost vykonávat za ni. Názor Ministerstva vnitra je však takový, že obce s rozšířenou působností by se neměly svévolně

zbavovat výkonu přenesené působnosti veřejnoprávními smlouvami, protože se jedná o jejich zákonnou povinnost výkonu veřejné správy. K uzavírání veřejnoprávních smluv by mělo docházet pouze v případě řešení mimořádných přechodných situací, které mohou nastat v důsledku dočasné nezpůsobilosti výkonu přenesené působnosti obce. Obě smluvní strany si musí být vědomi při uzavírání veřejnoprávní smlouvy povinností a důsledků, které pro ně ze smlouvy vyplývají. Je tedy nutné stanovit rozsah spravované agendy, zvážit dopad na rozpočty obcí v souvislosti s inkasem správních poplatků, vymáhání náhrady škody vzniklé nesprávným rozhodnutím a projednat předem i předání dotčených spisů. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.267)

Veřejnoprávní smlouvy může uzavírat libovolný počet obcí, jediným předpokladem je, že se všechny obce musí nacházet v územní působnosti jednoho krajského úřadu. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.268)

Orgánem obce, který musí schválit veřejnoprávní smlouvu o zajištění výkonu přenesené působnosti a je oprávněný rozhodovat o spolupráci obce s jinou obcí a o formě této spolupráce je dle ustanovení § 84 odst. 2 písm. p) zákona o obcích zastupitelstvo obce (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.269).

Orgán obce bude vydávat rozhodnutí, která vznikla na základě nových kompetencí pod svým jménem. Spisy a s nimi vydaná rozhodnutí budou ukládány u obce, a to i v době, když účinnost veřejnoprávní smlouvy skončí a původně delegovanou působnost začne opět vykonávat obec, která ji veřejnoprávní smlouvou přenesla na jinou obec. Pokud obce dojdou v průběhu schvalovacího procesu k závěru, že na veřejnoprávní smlouvě již netrvají, odstoupí od ní a Ministerstvo vnitra řízení o jejím schválení zastaví. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.272)

K uzavření veřejnoprávní smlouvy je dle § 66a potřeba souhlasu Ministerstva vnitra, které jej vydává po projednání s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem.

Ministerstvo vnitra zkontroluje po obdržení žádosti, zda je žádost předložena oprávněnými představiteli obcí a zda má všechny náležitosti podání. Pokud budou všechny náležitosti bezvadné, Ministerstvo vnitra zašle opis smlouvy příslušnému ministerstvu nebo jinému příslušnému ústřednímu správnímu úřadu se žádostí o stanovisko, zpravidla ve lhůtě do 10-ti dnů ode dne doručení žádosti. Ministerstvo vnitra poté informuje krajský úřad o úmyslu příslušných obcí uzavřít smlouvu a požádá krajský úřad o stanovisko. Zákon o obcích tuto

povinnost sice neukládá, avšak tento postup se navrhuje v zájmu informování příslušného kraje, že určité obce nacházející se v jeho území, mají v úmyslu uzavřít veřejnoprávní smlouvu. Rozhodnutí o udělení souhlasu k uzavření veřejnoprávní smlouvy vydává Ministerstvo vnitra. V případě, že svým rozhodnutím odepře udělení souhlasu, musí toto rozhodnutí náležitě odůvodnit. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.270)

Bezodkladně poté, co byla uzavřena veřejnoprávní smlouva obcí, která je její smluvní stranou, dojde ke zveřejnění na úřední desce nejméně po dobu 15 dnů. Současně se tato smlouva zveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje dle § 66c odst. 2 zákona o obcích a musí být dostupná každému na obecním úřadu obce, která je její smluvní stranou dle § 66c odst. 3 zákona o obcích.

Veřejnoprávní smlouva musí dle § 66a dost. 2 zákona o obcích obsahovat tyto náležitosti:

- označení účastníků smlouvy,
- dobu trvání smlouvy,
- určení rozsahu přenesené působnosti, kterou bude obec s rozšířenou působností vykonávat pro jinou obec s rozšířenou působností,
- způsob úhrady nákladů spojených s výkonem přenesené působnosti.

2. Delegací působnosti z obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem. (Koudelka, 2007, s. 151)

Ministerstvo vnitra může rozhodnout o delegování dle § 66b odst. 3 zákona o obcích na návrh obce s pověřeným obecním úřadem a s doporučením krajského úřadu a po projednání s příslušnou obcí s rozšířenou působností, určitého rozsahu výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem. Jedná se o obec, která má pouze pověřený obecní úřad a má vytvořeny dostatečné podmínky včetně organizačně technického zázemí, aby mohla v rámci svého územního obvodu vykonávat i přenesenou působnost v rozšířeném rozsahu příslušném pouze obcím s rozšířenou působností a to v určitém rozsahu. Konkrétní obec s pověřeným obecním úřadem může Ministerstvu vnitra navrhnout, aby na ni delegovalo ve stanoveném rozsahu výkon státní správy v přenesené působnosti, která dle zákona náleží pouze obcím s rozšířenou působností. Návrh by měl obsahovat přesné vymezení rozsahu přenesené působnosti, které obec navrhuje na ni delegovat. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.277)

Ministerstvo vnitra si musí v průběhu řízení o návrhu vyžádat stanovisko příslušného krajského úřadu. Pokud krajský úřad delegaci části výkonu přenesené působnosti v navrženém rozsahu doporučí, projedná Ministerstvo vnitra předmětnou delegaci přenesené působnosti i s příslušnou obcí s rozšířenou působností, do jejíž pravomoci výkon této přenesené působnosti patří. Doporučení krajského úřadu je obligatorní podmínkou, která musí být splněna, jinak Ministerstvo vnitra návrh zamítne. Souhlasné stanovisko obecního úřadu s rozšířenou působností, který výkon předmětného rozsahu přenesené působnosti v dané době zajišťuje, není rozhodující, protože zákon o obcích předpokládá, že Ministerstvo vnitra s ním návrh pouze projedná. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.283)

Existuje zde časové omezení možnosti podání návrhu na delegaci přenesené působnosti. Obec může podat návrh nejpozději do 15. ledna kalendářního roku, kdy rozhodnutí Ministerstva vnitra o tomto návrhu může nabýt právní moci jen k 1. lednu kalendářního roku. Zákon o obcích však už nestanoví povinnost Ministerstva vnitra rozhodnout tak, aby předmětné rozhodnutí nabylo právní moci 1. ledna následujícího roku, a tak není de facto stanovena Ministerstvu vnitra lhůta pro vydání rozhodnutí. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.284)

Rozhodnutí Ministerstva vnitra o delegaci části přenesené působnosti vyhrazené obcím s rozšířenou působností na pověřený obecní úřad obce, která o to požádá, musí být dle § 66b odst. 4 zákona o obcích vyhlášeno vyvěšením na úřední desce pověřeného obecního úřadu, který o delegaci požádal a také na úředních deskách obecních úřadů v jeho správním obvodu nejméně po dobu 15 dnů. Dále se rozhodnutí uveřejní ve Věstníku právních předpisů příslušného kraje. U rozhodnutí o delegaci se nepostupuje podle správního řádu. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.285)

3. Rozhodnutím vydaným krajským úřadem. Jedná se o přenesení působnosti z obce s pověřeným úřadem na jinou obec s pověřeným obecním úřadem nebo rozhodnutím Ministerstva vnitra z obce s rozšířenou působností na jinou obec s rozšířenou působností. (Koudelka, 2007, s. 151)

Nebude-li vykonávat orgán obce státní správu v přenesené působnosti dle § 7 odst. 2 zákona o obcích, rozhodne krajský úřad dle § 65 odst. 1 zákona o obcích, že pro obec bude přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti vykonávat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu patří.

Hodnotící kritéria pro posuzování, zda a jak obec výkon státní správy v přenesené působnosti zajišťuje a kdy je tento výkon vyhovující a kdy ne, zákon o obcích nestanovuje. Základním činitelem pro posuzování kvality takového výkonu jsou zájmy účastníků řízení. Krajský úřad bere v úvahu zejména případné plošné a soustavné nedodržování lhůt pro vydání rozhodnutí stanovených zvláštními předpisy a zejména pak nerespektování opatření proti nečinnosti ze strany krajského úřadu. Pro posuzování způsobilosti obce zajišťovat v přenesené působnosti výkon státní správy je významná i míra podílu nezákonných rozhodnutí na jejich celkovém počtu, což dokládá především odbornou způsobilost zaměstnanců obce. Tato míra je patrná z počtu rušených rozhodnutí ze strany odvolacích správních úřadů, popřípadě soudů k opravným prostředkům. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.255)

Na krajském úřadu je, zda vyhodnotí, kdy je daná obec ještě schopna zajišťovat výkon přenesené působnosti a kdy nikoliv. V případě shledání, že obec není schopna výkon přenesené působnosti zajišťovat, je krajský úřad povinen rozhodnout, že výkon přenesené působnosti pro území dané obce bude vykonávat příslušný pověřený obecní úřad. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.255)

Dle § 65 odst. 2 zákona o obcích krajský úřad zveřejní své rozhodnutí na úřední desce po dobu 15 dnů té obce, jejíž orgán neplnil povinnosti při zajišťování výkonu státní správy v přenesené působnosti.

Také Ministerstvo vnitra rozhoduje dle § 66b odst. 1 zákona o obcích po projednání s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním orgánem, o obecním úřadu s rozšířenou působností, který nebude plnit výkon státní správy v přenesené působnosti tak, že pro něj bude přenesenou působnost nebo jeho část přenesené působnosti vykonávat jiný obecní úřad obce s rozšířenou působností. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.277)

Obdobně jako u krajského úřadu zákon o obcích nestanovuje žádná hodnotící kritéria pro posuzování, zda a jak obec výkon státní správy v přenesené působnosti zajišťuje, a kdy je tento výkon vyhovující a kdy ne. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.277)

Záleží na Ministerstvu vnitra, zda vyhodnotí, že daná obec s rozšířenou působností je schopna zajišťovat výkon přenesené působnosti či nikoliv. Pokud shledá, že obec není schopna výkon přenesené působnosti zajišťovat, je povinno rozhodnout, že výkon přenesené působnosti pro území dané obce bude přenesen zcela nebo zčásti na jiný obecní

úřad s rozšířenou působností, do jehož obvodu předmětná obec patří. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.277)

Rozhodnutí vydá Ministerstvo vnitra do 60 dnů ode dne, kdy se dozvědělo o neplnění povinnosti obecního úřadu s rozšířenou působností dle § 66b odst. 1 zákona o obcích. Toto rozhodnutí se vyvěsí dle § 66b odst. 2 zákona o obcích na úřední desce obecního úřadu s rozšířenou působností, který nebyl schopen zajistit výkon státní správy v přenesené působnosti a dále bude rozhodnutí vyvěšeno na úředních deskách obecních úřadů v jeho správním obvodu, a to po dobu 15 dnů a dále se zveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje, kterému obec náleží. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.280)

V případě, že dle § 66c odst. 1 zákona o obcích nelze najít další úpravu veřejnoprávních smluv, postupuje se dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který v dané souvislosti vystupuje jako norma generální a jeho ustanoveními se veřejnoprávní smlouvy a proces jejich uzavírání řídí. V § 66c odst. 2 zákon o obcích pouze stanoví povinnost obce, která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy, ji bezodkladně zveřejnit na své úřední desce, a to po dobu nejméně 15 dnů. Spolu se zveřejněním na úřední desce se veřejnoprávní smlouva zveřejní ve Věstníku právních předpisů příslušného kraje. Obdobně se z pohledu publikace postupuje i v případech změny uzavření veřejnoprávní smlouvy nebo jejího zrušení. Dle § 66c odst. 3 zákona o obcích musí být uzavřená veřejnoprávní smlouva každému přístupná na obecním úřadu obce, která je její smluvní stranou. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s. 287)

3.4.2.1 Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti ze státního rozpočtu

V § 62 zákon o obcích zaručuje, že obec obdrží příspěvek ze státního rozpočtu na plnění úkolů v přenesené působnosti. Příspěvek je určen v zákonu o státním rozpočtu a nepokrývá plnou úhradu finančních nákladů. Obec musí i část přenesené působnosti hradit z rozpočtu obce a souhrnu všech svých příjmů. (Koudelka, 2007, s. 155)

Výše příspěvku u obce s výjimkou obce s rozšířenou působností je závislá na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy a na velikosti správního obvodu vyjádřeného počtem obyvatel.¹

U obce s rozšířenou působností je výše příspěvku závislá na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy, na velikosti správního obvodu vyjádřeného počtem obyvatel, na podílu velikosti správního centra a velikosti správního obvodu, kde velikost správního centra je vyjádřena počtem trvale bydlících obyvatel obce.¹

Obce tedy mají nárok na příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti ze státního rozpočtu, ale zákon již neupravuje v jaké podobě, formě či termínech bude tento příspěvek obcím poskytovat. Obcím to však nebrání, aby po vyčíslení celkových nákladů na výkon přenesené působnosti vnesly vůči státu konkrétní požadavky na výši a formu příspěvku, a to buď cestou příslušných ústředních správních úřadů a prostřednictvím krajských úřadů nebo přímo v rámci legislativního procesu při projednávání státního rozpočtu prostřednictvím poslanců volených v jejich územním obvodě. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.259)

Pokud je převáděna jen část výkonu přenesené působnosti, převede se jen poměrná část příspěvku, která nemusí odpovídat rozsahu převedené agendy a to zejména proto, že pověřená obec má již základní podmínky pro výkon přenesené působnosti vytvořeny. Zůstane-li část výkonu přenesené působnosti obci, zůstane jí i logicky vyšší část příspěvku, neboť i minimální výkon přenesené působnosti vyvolává nutnost zřízení a udržování jeho organizačně technické základny, jako je například administrativní obslužnost či úklid. Pouze v případě, kdy obec nebude vykonávat žádnou státní správu v přenesené působnosti, přijde i o celý příspěvek na zajišťování jejího výkonu. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s. 259)

3.4.2.2 Nařízení obce

Obec může v přenesené působnosti dle § 11 dost. 1 zákona o obcích vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce pouze, je-li k tomu zákonem zmocněna.

---

¹ Ministerstvo financí České republiky. [online] [cit. 2011-03-19]. Dostupný z WWW: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakon_o_sr_59689.html

Při vydávání nařízení obce se musí obec řídit nejen zákony, ale i podzákonými právními předpisy, pokud jsou vydány v mezích zákonů. Stát i kraj jsou v rámci přenesené působnosti nadřazeny obci, proto by mělo být nařízení obce v souladu s podzákonými předpisy státu i kraje nejen při jejich vydání, ale po celou dobu platnosti, pokud zákon výslovně nestanoví jinak. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.50)

Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí při vydávání nařízení obce zákony a jinými právními předpisy a v ostatních případech též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Usnesení vlády a směrnice nemohou orgánům obcí ukládat povinnosti, pokud nejsou zároveň stanoveny zákonem. Orgány obce se při výkonu přenesené působnosti také řídí opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti podle zákona o obcích. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.50)

Obec s rozšířenou působností může dle § 11 odst. 2 zákona o obcích vydávat zvláštní nařízení nejen pro své území, ale i pro území svého správního obvodu jako obce s rozšířenou působností. V tomto případě má právní předpis obce širší územní působnost, než je vlastní území obce, která jej vydala. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.51)

Vydávání nařízení obce je v kompetenci rady obce dle § 102 odst. 2 písm. d) zákona o obcích. Pokud zastupitelstvo obce má méně než 15 členů, což je ve všech obcích s počtem obyvatel menším než 500 a v části obcí s počtem obyvatel do 3000, není zřízena rada obce, a nařízení obce tedy vydává zastupitelstvo obce dle § 84 odst. 3 zákona o obcích. (Koudelka, Ondruš, Průcha, 2009, s.313)

Nařízení obce musí být schváleno nadpoloviční většinou všech členů rady obce, resp. zastupitelstva obce, není-li zřízena rada. (Brodská, Kuš, 2008, s. 47)

Nařízení obce se vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení nařízení obce je první den jeho vyvěšení na úřední desce dle § 12 odst. 1 zákona o obcích. Obec zašle nařízení obce po dni jeho vyhlášení krajskému úřadu dle § 12 odst. 6 zákona o obcích.

3.4.2.3 Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení obcí v přenesené působnosti

Je-li nařízení obce v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem, vyzve krajský úřad dle § 125 odst. 1 zákona o obcích obec ke zjednání nápravy. Pokud obec nezjedná nápravu ve stanovené lhůtě 60 dnů od doručení výzvy, rozhodne krajský úřad

o pozastavení účinnosti tohoto nařízení obce. Účinnost nařízení obce je pozastavena dnem doručení rozhodnutí krajského úřadu obci. V rozhodnutí krajský úřad obci stanoví přiměřenou lhůtu na zjednání nápravy. Zjedná-li obec ve stanovené lhůtě nápravu, krajský úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení obce zruší neprodleně poté, co obdrží sdělení obce o zjednání nápravy, jehož přílohou je i nařízení obce, kterým byla náprava zjednána.

Nařízení obce musí být v souladu s Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod, a mezinárodními smlouvami. Pokud je nařízení obce v rozporu s lidskými právy a základními svobodami, může krajský úřad dle § 125 odst. 2 zákona o obcích pozastavit účinnost tohoto nařízení bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Účinnost nařízení obce je pozastavena dnem doručení rozhodnutí krajského úřadu obci. Krajský úřad v rozhodnutí obci stanoví přiměřenou lhůtu na zjednání nápravy. Zjedná-li obec nápravu ve stanovené lhůtě, krajský úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení obce zruší neprodleně poté, co od obce obdrží sdělení o zjednání nápravy, jehož přílohou je i nařízení obce, kterým byla náprava zjednána.

Nezjedná-li obec nápravu ve stanovené lhůtě, podá ředitel krajského úřadu dle § 125 odst. 3 zákona o obcích do 30 dnů ode dne plynutí lhůty pro nápravu, návrh Ústavnímu soudu na zrušení nařízení obce. V případě, že Ústavní soud tento návrh odmítne, zamítne nebo řízení zastaví, rozhodnutí krajského úřadu o pozastavení účinnosti nařízení obce pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabude právní moci.

Pokud obec zjedná nápravu před rozhodnutím Ústavního soudu, sdělí obec tuto skutečnost neprodleně dle § 125 odst. 4 zákona o obcích Ústavnímu soudu a krajskému úřadu. Krajský úřad rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení obce zruší do 15 dnů od doručení sdělení, ve kterém obec zjedná nápravu a jehož přílohou je i nařízení obce, kterým byla zjednána náprava.

Obec dle § 128 odst. 1 písm. a) – e) zákona o obcích je povinna vyvěsit na úřední desku obecního úřadu neprodleně po dobu 15 dnů veškerá rozhodnutí o pozastavení účinnosti právního předpisu obce, nálezy Ústavního soudu, které ruší právní předpisy obce nebo jejich jednotlivá ustanovení, rozhodnutí o zrušení pozastavení účinnosti právního předpisu a rozhodnutí Ústavního soudu, na jehož základě pozbývá rozhodnutí o pozastavení účinnosti právního předpisu obce platnosti.

3.4.3 Statutární města

V ustanovení § 4 zákona o obcích jsou vyjmenována statutární města České republiky a dále je zde určeno, že statutární města mohou celé své území členit na městské části či obvody, anebo vytvořit tyto samosprávné jednotky jen na části svého území a zbylé území spravovat přímo městskými orgány. Záleží na rozhodnutí města, zda se bude město dělit na městské části či obvody. Město je pak povinno vydat svůj statut formou obecně závazné vyhlášky, což stanovuje § 130 zákona o obcích. Důležité je ustanovení § 130 odst. 1 písm. f) zákona o obcích, kdy statut stanoví způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a městskými částmi a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a městských částech. Pro městské části a městské obvody jsou závazná usnesení zastupitelstva a rady města v záležitostech, které nejsou svěřeny městským částem. Městské části ani obvody nemohou dle § 134 dost. 2 zákona o obcích vydávat obecně závazné vyhlášky ani nařízení. Toto ustanovení současně výslovně vylučuje možnost vydávat na úrovni městských obvodů či městských částí právní předpisy, jejichž vydávání jinak přísluší obcím. (Koudelka, 2007, s. 236)

3.5 Kraje

V článku 1 ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků dochází k rozdělení České republiky na vyšší územní samosprávné celky, které jsou dále v jednotlivých bodech vyjmenovány. Česká republika se dělí na 13 krajů a článek 3 tohoto zákona dále definuje postavení hlavního města Prahy.

Kraj je dle § 1 zákona o krajích územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Je veřejnoprávní korporací, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří dle svého schváleného rozpočtu. Kraj je samostatně spravován zastupitelstvem dle § 1 odst. 3 zákona o krajích. Dalšími orgány kraje jsou rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Orgánem kraje je také zvláštní orgán kraje zřízený podle zákona. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby občanů v něm žijících dle § 1 odst. 4 zákona o krajích.

Kraj vykonává samostatnou působnost a dle čl. 105 Ústavy ČR lze orgánům samosprávy svěřit výkon státní správy v případě, stanoví-li to zákon, jedná se tedy o přenesenou působnost kraje. Při výkonu samostatné a přenesené působnosti dle § 2 odst. 3 zákona o krajích chrání kraj veřejný zájem.

Působnost kraje může také upravovat zvláštní zákon dle § 4 zákona o krajích, pokud nestanoví, že jde o přenesenou působnost kraje, platí, že jde vždy o samostatnou působnost kraje.

3.5.1 Samostatná působnost kraje

Kraj spravuje své záležitosti samostatně dle § 2 odst. 1 zákona o krajích. Státní orgány mohou do samostatné působnosti kraje zasahovat jen, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který stanoví zákon. Rozsah samostatné působnosti může být zákonem omezen. Samostatná působnost kraje je uvedena v zákonech jednak příkladným výčtem a dále jako záležitosti, kterou jsou v zájmu kraje a občanů kraje, pokud nejde o přenesenou působnost. (Koudelka, 2007, s. 266)

Do samostatné působnosti kraje patří záležitosti uvedené v § 11, § 35, § 36 a § 59 zákona o krajích. Jedná se ukládání pokut právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám, které může kraj uložit na základě porušení povinností právních předpisů kraje. Dále se jedná o pravomoci zastupitelstva kraje, kterému je vyhrazeno např. předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně, vydávat obecně závazné vyhlášky kraje, schvalovat rozpočet kraje a schvalovat závěrečný účet kraje, poskytovat dotace občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým a fyzickým osobám působícím na území kraje v oblasti mládeže, sportu a tělovýchovy atd. Do samostatné působnosti patří i působnost rady, které je vyhrazeno zabezpečovat hospodaření podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu svěřeném zastupitelstvu, vydávat nařízení kraje a vyřizovat návrhy, připomínky a podněty obcí a právnických osob z územního obvodu kraje.

Kraj může zřizovat či zakládat pro výkon samostatné působnosti dle § 14 odst. 3 zákona o krajích právnické osoby a organizační složky kraje, pokud zákon nestanoví jinak. Při svém výkonu samostatné působnosti také kraj spolupracuje s obcemi, ale nesmí přitom zasahovat do jejich samostatné působnosti § 14 odst. 4 zákona o krajích.

Do samostatné působnosti kraje také patří volba hlavního orgánu kraje, zastupitelstva, které volí přímo občané obce na základě čl. 21 odst. 1 LZPS, kdy občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců. Členové zastupitelstva jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, čl. 102 odst. 1 Ústavy ČR.

Do samostatné působnosti kraje dále patří spolupráce krajů, která se uskutečňuje na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu či zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více kraji. Kraj spolupracuje i s územními samosprávnými celky jiných států.

Při výkonu samostatné působnosti se kraj řídí dle § 16 zákona o krajích při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem a v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.

3.5.1.1 Obecně závazné vyhlášky kraje

Kraj může ve své samostatné působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky, kterými ukládá určité povinnosti. Povinnosti mohou být ukládány dle čl. 4 odst. 4 LZPS na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

Obecně závazné vyhlášky kraje vydává dle § 6 zákona o krajích zastupitelstvo kraje v jeho samostatné působnosti a prostřednictvím nich ukládá povinnosti fyzickým a právnickým osobám, jen stanoví-li tak zákon. Jelikož se jedná o vyhrazenou pravomoc zastupitelstva kraje přímo zákonem, nemůže se této pravomoci zastupitelstvo kraje zřici a přenést ji na jiný orgán kraje. (Hrazdírová, 2007, s. 26)

Zastupitelstvo kraje schvaluje svým usnesením obecně závazné vyhlášky kraje, k jehož platnosti je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva kraje. (Hrazdírová, 2007, s. 26)

Obecně závazná vyhláška nabývá platnosti dnem vyhlášení ve Věstníku právních předpisů kraje dle § 8 odst. 1 zákona o krajích. Obecně závazná vyhláška kraje nabývá účinnosti 15. dnem po vyhlášení ve Věstníku dle § 8 odst. 4 zákona o krajích.

Kraj zašle obecně závaznou vyhlášku Ministerstvu vnitra po dni jejího vyhlášení dle § 8 odst. 9 zákona o krajích.

3.5.1.2 Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek krajů v samostatné působnosti

Pokud odporuje obecně závazná vyhláška kraje zákonu, vyzve jej Ministerstvo vnitra ke zjednání nápravy. V případě, že kraj nezjedná nápravu do 60 dnů ode dne doručení výzvy, rozhodne Ministerstvo vnitra dle § 81 odst. 1 zákona o krajích o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky. Účinnost obecně závazné vyhlášky kraje je pozastavena dnem doručení rozhodnutí Ministerstva vnitra kraji. V rozhodnutí ministerstvo současně stanoví přiměřenou lhůtu, ve které má kraj zjednat nápravu. Zjedná-li kraj nápravu ve stanovené lhůtě, ministerstvo své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky kraje zruší neprodleně poté, co od kraje obdrží sdělení o zjednání nápravy, jehož přílohou je i obecně závazná vyhláška kraje, kterou byla náprava zjednána.

Může se však stát, že obecně závazná vyhláška kraje bude v rozporu s lidskými právy a základními svobodami, resp. v rozporu s Ústavou ČR, Listinou základních práva a svobod a vyhlášenými mezinárodními smlouvami. Ministerstvo vnitra dle § 81 odst. 2 zákona o krajích může pozastavit účinnost této obecně závazné vyhlášky a to bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Účinnost této obecně závazné vyhlášky kraje je pozastavena dnem doručení rozhodnutí ministerstva kraji. V rozhodnutí Ministerstvo vnitra stanoví kraji lhůtu ke zjednání nápravy. Zjedná-li kraj nápravu ve stanovené lhůtě, ministerstvo své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky kraje zruší neprodleně poté, co od kraje obdrží sdělení o zjednání nápravy, jehož přílohou je obecně závazná vyhláška kraje, kterou byla zjednána náprava.

Nezjedná-li orgán kraje nápravu ve stanovené lhůtě a není-li proti rozhodnutí ministerstva podán rozklad, podá ministerstvo dle § 81 odst. 3 zákona o krajích do 30 dnů od uplynutí lhůty pro podání rozkladu návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky kraje Ústavnímu soudu. Je-li proti rozhodnutí ministerstva podán rozklad, podá ministerstvo návrh Ústavnímu soudu do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o rozkladu, kterým byl rozklad odmítnut. Pokud Ústavní soud návrh ministerstva odmítne, zamítne nebo řízení zastaví, rozhodnutí ministerstva o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky kraje pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabude právní moci.

Pokud zjedná kraj nápravu před rozhodnutím Ústavního soudu, sdělí kraj neprodleně tuto skutečnost dle § 81 odst. 4 zákona o krajích Ústavnímu soudu a Ministerstvu vnitra. Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky kraje

zruší do 15 dnů od doručení sdělení kraje o zjednáání nápravy, v jehož příloze je obecně závazná vyhláška kraje, kterou byla zjednáána náprava.

3.5.2 Přenesená působnost kraje

Orgány kraje vykonávají státní správu v přenesené působnosti dle § 2 odst. 2 zákona o krajích a vykonávají ji dle § 29 odst. 1 ve věcech, které stanoví zákon. Kraj je při výkonu státní správy správním obvodem a je povinen zabezpečit výkon přenesené působnosti. Při výkonu přenesené působnosti se orgány kraje řídí dle § 30 zákona o krajích při vydávání nařízení kraje zákony a jinými právními předpisy, v ostatních případech též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti podle zákona o krajích. Usnesení vlády a směrnice správních úřadů nemohou ukládat orgánům kraje povinnosti, pokud samy nejsou stanoveny zákonem. Při výkonu přenesené působnosti formou individuálních právních aktů (správní rozhodnutí) je kraj vázán v konkrétním případě i právním názorem orgánu rozhodujícího o opravném prostředku, správního soudu nebo Ústavního soudu. (Koudelka, 2007, s. 277)

3.5.2.1 Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti ze státního rozpočtu

Kraj na výkon státní správy v přenesené působnosti obdrží ze státního rozpočtu příspěvek dle § 29 odst. 2 zákona o krajích. Jeho výši stanoví na kalendářní rok Ministerstvo financí po projednání s Ministerstvem vnitra. Jedná se však o příspěvek, nikoliv o plnou úhradu finančních nákladů. Kraj musí i tuto část své působnosti hradit z rozpočtu kraje a souhrnu všech svých příjmů. (Koudelka, 2007, s. 277)

3.5.2.2 Nařízení kraje

Rada kraje vydává na základě § 7 zákona o krajích nařízení kraje, které je v přenesené působnosti, je-li kraj k tomu zákonem zmocněn.

Nařízení kraje schvaluje rada kraje svým usnesením, k jehož platnosti je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů rady kraje. Rada kraje nemůže vydání nařízení kraje přenést na jiný orgán kraje a to ani na zastupitelstvo kraje, které si nemůže vydání nařízení kraje vztáhnout na sebe. Zastupitelstvo kraje může schválit nařízení kraje jen v případě,

že poklesne v průběhu funkčního období počet členů rady tak, že rada nebude usnášeníschopná tzn. nebude přítomna k platnému usnesení nadpoloviční většina všech členů rady. A dle § 60 odst. 1 zákona o krajích nebude na nejbližším zasedání počet členů rady doplněn tak, aby byla rada usnášeníschopná. (Hrazdírová, 2007, s. 27)

Nařízení kraje nabývá platnosti dnem vyhlášení ve Věstníku právních předpisů kraje dle § 8 odst. 2 zákona o krajích. Účinnosti nabývá nařízení kraje 15. dnem po vyhlášení ve Věstníku dle § 8 odst. 4 zákona o krajích.

Kraj zašle nařízení kraje po dni jeho vyhlášení příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu dle § 8 odst. 9 zákona o krajích.

3.5.2.3 Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení krajů v přenesené působnosti

V případě rozporu nařízení kraje se zákonem nebo jiným právním předpisem vyzve věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad dle § 83 odst. 1 zákona o krajích kraj ke zjednání nápravy. Při nezjednání nápravy krajem do 60 dnů od doručení výzvy, rozhodne věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad o pozastavení účinnosti tohoto nařízení kraje. Účinnost nařízení kraje je pozastavena dnem doručení rozhodnutí věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu kraji. V rozhodnutí se současně stanoví přiměřená lhůta, kterou ke zjednání nápravy kraj má. Pokud kraj zjedná nápravu ve stanovené lhůtě, věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje zruší neprodleně poté, co obdrží od kraje sdělení o zjednání nápravy, jehož přílohou je i nařízení kraje, kterým byla náprava zjednána.

Nařízení kraje musí být v souladu s Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami. Pokud je nařízení kraje v rozporu s lidskými právy a základními svobodami, může věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad dle § 83 odst. 2 zákona o krajích pozastavit účinnost tohoto nařízení bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Účinnost nařízení kraje je pozastavena dnem doručení rozhodnutí věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu kraji. V rozhodnutí se současně stanoví přiměřená lhůta, během které musí kraj zjednat nápravu. Zjedná-li kraj nápravu ve stanovené lhůtě, věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje zruší neprodleně poté,

co obdrží od kraje sdělení o zjednání nápravy, v jehož příloze bude i nařízení kraje, kterým byla náprava zjednána.

Nezjedná-li kraj nápravu ve stanovené lhůtě, podá dle § 83 odst. 3 zákona o krajích věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro nápravu návrh na zrušení nařízení kraje Ústavnímu soudu. Pokud dojde k odmítnutí či zamítnutí návrhu Ústavním soudem nebo k zastavení řízení, rozhodnutí věcně příslušného ministerstva nebo jiného správního ústředního úřadu o pozastavení účinnosti nařízení kraje pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soud nabude právní moci.

Zjedná-li kraj před rozhodnutím Ústavního soudu nápravu, sdělí kraj neprodleně tuto skutečnost dle § 83 odst. 4 zákona o krajích Ústavnímu soudu a věcně příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu. Věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení kraje zruší do 15 dnů od doručení sdělení kraje o zjednání nápravy. Součástí sdělení o nápravě je příloha s nařízením kraje, kterou byla zjednána náprava.

3.5.3 Okamžité vyhlášení právních předpisů kraje

Právní předpisy, které vyžadují z naléhavého obecného zájmu rychlé vyhlášení a je u nich dána dřívější účinnosti než 15. dnem po vyhlášení, se dle § 8 odst. 5 zákona o krajích vyhlásí vedle vyhlášení ve Věstníku právních předpisů kraje, také na úřední desce krajského úřadu a úředních deskách obecních úřadů dotčených obcí. Rovněž se tento právní předpis kraje uvede v hromadných sdělovacích prostředcích. K okamžitému vyhlášení právních předpisů kraje může dojít např. z důvodů opatření související s povodněmi či jinými přírodními katastrofami. (Koudelka, 2008, s. 122)

3.6 Hlavní město Praha

Praha je hlavním městem České republiky, má však postavení kraje a obce a člení se na městské části. Hlavní město České republiky je právně upraveno zvláštním zákonem o Praze a neřídí se zákonem o obcích ani zákonem o krajích. Svou faktickou podstatou je spíše městem než krajem. I z právního hlediska je městem, neboť ji tak výslovně nazývá i čl. 13 Ústavy ČR a čl. 1 bod 1 ústavního zákona č. 347/ 1997 Sb., o vytvoření vyšších

územních samosprávných celků i samotný zákon o Praze. Všechny tyto právní předpisy spojují Prahu s označením „hlavní město.“ Praha má nejbližší vzhledem ke svému postavení ke statutárním městům členěným na městské části s určitými odlišnostmi danými především tím, že má i působnost kraje. (Koudelka, 2007, s. 244)

Praha je veřejnoprávní korporací, vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese z těchto vztahů vyplývající odpovědnost. Má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem o Praze nebo jiným zvláštním zákonem, hospodaří dle svého rozpočtu.

Praha je samostatně spravována dle § 1 odst. 4 zákona o Praze Zastupitelstvem hlavního města Prahy. Dalšími orgány je Rada hlavního města Prahy, primátor hlavního města Prahy, Magistrát hlavního města Prahy, zvláštní orgány hlavního města Prahy a Městská policie hlavního města Prahy.

Praha vykonává samostatnou působnost a dle čl. 105 Ústavy ČR lze orgánům samosprávy svěřit výkon státní správy v případě, stanoví-li to zákon. Jedná se tedy o přenesenou působnost hlavního města Prahy. Při výkonu samostatné a přenesené působnosti dle § 2 odst. 2 zákona o Praze usiluje hlavní město Praha a městské části o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem.

Hlavní město Praha upravuje své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem dle § 17 odst. 1 zákona o Praze. Statut např. stanoví výčet jednotlivých městských částí a vymezení jejich území, stanoví záležitosti, které se svěřují do samostatné a přenesené působnosti městských částí nad rozsah stanovený zákonem, včetně vymezení území, na němž je přenesená působnost městských částí vykonávána. Dle § 17 odst. 1 písm. f) zákona o Praze Statut také stanoví způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení hlavního města Prahy s městskými částmi a způsob jejich vyhlášení v městských částech.

3.6.1 Samostatná působnost hlavního města Prahy

Úkoly, které patří do samostatné působnosti Prahy dle § 2 odst. 1 zákona o Praze, plní Praha v rozsahu stanoveném zákonem o Praze nebo zvláštním zákonem, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám hlavního města Prahy. Úkoly patřící do samosprávy městských částí plní městské části v rozsahu stanoveném zákonem o Praze nebo zvláštním zákonem a Statutem hlavního města Prahy, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám městských částí.

Praha je dle § 5 odst. 2 zákona o Praze oprávněna se vyjadřovat k návrhům státních orgánů, které se dotýkají jejich samostatné působnosti. Orgány státu jsou povinny předem projednat s hlavním městem Prahou opatření dotýkající se jeho samostatné působnosti.

Hlavní město Praha spravuje dle § 16 zákona o Praze v samostatné působnosti záležitosti, které jsou v zájmu hlavního města Prahy a jeho občanů, pokud nejde o výkon přenesené působnosti hlavního města Prahy nebo o úkoly, které jsou zvláštními zákony svěřeny správním úřadům jako výkon státní správy. Do samostatné působnosti Prahy patří záležitosti svěřené zvláštním zákonem, zákonem o Praze nebo záležitosti, které jsou zvláštními zákony svěřeny obcím nebo krajům. Mezi další záležitosti, které Praha ve své samostatné působnosti vykonává, patří dle § 59 zákona o Praze pravomoci Zastupitelstva hlavního města Prahy a dle § 68 zákona o Praze pravomoci Rady hlavního města Prahy. Zastupitelstvu hlavního města Prahy je vyhrazeno např. předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně, schvalovat po projednání s městskými částmi rozpočet hlavního města Prahy a závěrečný účet hlavního města Prahy, vydávat obecně závazné vyhlášky ve věcech patřících do samostatné působnosti hlavního města Prahy či stanovit počet uvolněných členů Zastupitelstva hlavního města Prahy. Radě hlavního města Prahy je vyhrazeno např. zabezpečovat hospodaření hlavního města Prahy podle schváleného rozpočtu a kontrolovat hospodaření podle něj, ukládat Magistrátu hlavního města Prahy úkoly v oblasti samostatné působnosti hlavního města Prahy a kontrolovat jejich plnění, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném Zastupitelstvem hlavního města Prahy a vydávat v přenesené působnosti hlavního města Prahy nařízení.

Hlavní město Praha ve své samostatné působnosti zabezpečuje, v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi, podmínky pro rozvoj sociální péče a pro uspokojení potřeb svých občanů. Jedná se o uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání a celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Při výkonu samostatné působnosti může Praha spolupracovat s ostatními obcemi a kraji, může uzavírat s obcemi smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí a vstupovat do svazků již vytvořených. Praha také může spolupracovat s obcemi jiných států a být členem mezinárodních sdružení územních samosprávných celků.

Dle § 16 odst. 4 zákona o Praze se Praha při výkonu samostatné působnosti řídí zákony a jinými právními předpisy.

Pokud zvláštní zákon upravuje působnosti hlavního města Prahy a nestanoví, že jde o samostatnou či přenesenou působnost, jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti hlavního města Prahy dle § 33 odst. 1 zákona o krajích.

3.6.1.1 Obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy

Dle § 44 odst. 1 zákona o Praze může Zastupitelstvo hlavního města Prahy vydávat obecně závazné vyhlášky v samostatné působnosti. Obecně závaznou vyhláškou vydanou v samostatné působnosti může hlavní město Praha ukládat určité povinnosti dle § 44 odst. 3 písm. a) – d) zákona o Praze. Jedná se o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, zejména lze stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v hlavním městě Praze nebo by mohly být v rozporu s dobrými mravy anebo z důvodu ochrany bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených. Obecně závaznou vyhláškou může hlavní město Praha stanovit pravidla pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték. Může také stanovit pravidla vedoucí k zajištění udržování čistoty na ulicích a jiných veřejných prostranstvích, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení hlavního města Prahy nebo městské části, dále stanoví-li tak zvláštní zákon.

Zastupitelstvo hlavního města Prahy schvaluje obecně závaznou vyhlášku hlavního města Prahy svým usnesením, s nímž musí vyslovit souhlas nadpoloviční většina všech jeho členů. (Hrazdírová, 2007, s. 26)

Obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy je platná dnem vyhlášení ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy dle § 45 odst. 2 zákona o Praze. Účinnosti nabývá obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy dle § 45 odst. 3 zákona o Praze 15. dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy.

Hlavní město Praha zašle obecně závaznou vyhlášku hlavního města Prahy po dni jejího vyhlášení Ministerstvu vnitra dle § 45 odst. 12 zákona o Praze.

3.6.1.2 Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek hlavního města Prahy v samostatné působnosti

Pokud je obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy v rozporu se zákonem, vyzve Ministerstvo vnitra hlavní město Prahu ke zjednání nápravy dle § 106 odst. 1 zákona

o Praze. Nejedná-li hlavní město Praha nápravu do 60 dnů od doručení výzvy, rozhodne Ministerstvo vnitra o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy. Účinnost obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy je pozastavena dnem doručení rozhodnutí Ministerstva vnitra hlavnímu městu Praze. V rozhodnutí Ministerstvo vnitra stanoví přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy. Zjedná-li hlavní město Praha nápravu ve stanovené lhůtě, Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy zruší poté, co obdrží od hlavního města Prahy sdělení o zjednání nápravy, v jehož příloze bude i obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy, kterou je náprava zjednána.

V případě rozporu obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy s lidskými právy a základními svobodami, které jsou zakotvené v Ústavě ČR, Listině základních práva a svobod a vyhlášenými mezinárodními smlouvami, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána podle čl. 10 Ústavy ČR, může Ministerstvo vnitra pozastavit účinnost obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy, a to bez předchozí výzvy dle § 106 odst. 2 zákona o Praze. Účinnost obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy je pozastavena dnem doručení rozhodnutí Ministerstva vnitra hlavnímu městu Praze. V rozhodnutí je současně stanovena lhůta ke zjednání nápravy. Zjedná-li hlavní město Praha nápravu ve stanovené lhůtě, Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy zruší poté, co obdrží od hlavního města Prahy sdělení o zjednání nápravy, v jehož příloze bude I obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy, kterou byla náprava zjednána.

Nedojde-li ke zjednání nápravy ve stanovené lhůtě a není-li proti rozhodnutí Ministerstva vnitra podán rozklad, podá Ministerstvo vnitra dle § 106 odst. 3 zákona o Praze do 30 dnů od uplynutí lhůty pro podání rozkladu návrh Ústavnímu soudu na zrušení obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy. Pokud však je podán proti rozhodnutí Ministerstva vnitra rozklad, podá Ministerstvo vnitra návrh Ústavnímu soudu do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o rozkladu, kterým byl rozklad odmítnut. V případě odmítnutí nebo zamítnutí návrhu či zrušení řízení Ústavním soudem, rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabude právní moci.

Pokud bude zjednána náprava před rozhodnutím Ústavního soudu o návrhu, které podalo Ministerstvo vnitra, sdělí hlavní město Praha tuto skutečnost Ústavnímu soudu

a Ministerstvu vnitra. Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky hlavního města Prahy zruší do 15 dnů od doručení sdělení hlavního města Prahy o zjednání nápravy, v jehož příloze je i obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy, kterou byla náprava zjednána.

3.6.2 Přenesená působnost hlavního města Prahy

Hlavní město Praha vykonává státní správu v přenesené působnosti a také musí zabezpečit úkoly z této působnosti vyplývající.

Dle § 31 odst. 1 a 2 zákona o Praze vykonávají přenesenou působnost orgány hlavního města Prahy, která je zvláštním zákonem svěřena krajům, orgánům obcí, orgánům obcí s pověřeným úřadem a orgánům obcí s rozšířenou působností, není-li stanoveno jinak.

Při výkonu přenesené působnosti se orgány hlavního města Prahy řídí dle § 31 odst. 3 při vydávání nařízení hlavního města Prahy zákony a jinými právními předpisy, dále se řídí usnesením vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů, pokud jsou stanoveny zákonem a opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti podle zákona o Praze. Směrnice ústředních správních úřadů musí být publikovány ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí.

Území hlavního města Prahy je správním obvodem, pokud zákon svěří orgánům hlavního města Prahy výkon státní správy dle § 2 odst. 3 zákona o Praze.

Dle § 5 odst. 1 zákona o Praze jsou hlavní město Praha a městské části povinny zabezpečit úkoly, které vyplývají z přenesené působnosti hlavního města Prahy a městských částí.

3.6.2.1 Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti ze státního rozpočtu

Hlavní město Praha na výkon státní správy v přenesené působnosti obdrží ze státního rozpočtu příspěvek dle § 31 odst. 4 zákona o Praze. Jeho výši stanoví na kalendářní rok Ministerstvo financí po projednání s Ministerstvem vnitra. Jedná se však o příspěvek, nikoliv o plnou úhradu finančních nákladů. Hlavní město Praha musí tedy i tuto část své působnosti hradit ze svého rozpočtu a souhrnu všech svých příjmů. (Koudelka, 2007, s. 155)

3.6.2.2 Nařízení hlavního města Prahy

Rada hlavního města Prahy může dle § 44 odst. 3 zákona o Praze vydávat v přenesené působnosti na základě zákona a v mezích zákona nařízení hlavního města Prahy, je-li k tomu zákonem zmocněno hlavní město Praha, obce, obce s rozšířenou působností nebo kraje.

Nařízení hlavního města Prahy musí být schváleno nadpoloviční většinou všech členů Rady hlavního města Prahy. (Hrazdírová, 2007, s. 27)

Nařízení hlavního města Prahy je platné dnem vyhlášení ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy dle § 45 odst. 2 zákona o Praze. Účinnosti nabývá nařízení hlavního města Prahy dle § 45 odst. 3 zákona o Praze 15. dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy.

Hlavní město Praha zašle nařízení hlavního města Prahy po dni jeho vyhlášení věcně příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu dle § 45 odst. 12 zákona o Praze.

3.6.2.3 Dozor nad vydáváním a obsahem nařízení hlavního města Prahy v přenesené působnosti

Pokud je nařízení hlavního města Prahy v rozporu se zákonem nebo s jiným právním předpisem, vyzve věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad dle § 108 odst. 1 zákona o Praze hlavní město Prahu o zjednání nápravy. Nejednají-li hlavní město Praha nápravu do 60 dnů do doručení výzvy, rozhodne věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad o pozastavení účinnosti tohoto nařízení. Účinnost nařízení hlavního města Prahy je pozastavena dnem doručení rozhodnutí věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu hlavnímu městu Praze. V rozhodnutí bude stanovena přiměřená lhůta pro zjednání nápravy. Zjednají-li hlavní město Praha nápravu ve stanovené lhůtě, věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení hlavního města Prahy zruší, poté co obdrží od hlavního města Prahy sdělení o zjednání nápravy, jehož přílohou je i nařízení hlavního města Prahy, kterým byla náprava zjednána.

Nařízení hlavního města Prahy musí být v souladu s Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami. Pokud je nařízení hlavního města Prahy v rozporu s lidskými právy a základními svobodami, může věcně příslušné ministerstvo nebo jiný

ústřední správní úřad dle § 108 odst. 2 zákona o Praze pozastavit účinnost tohoto nařízení bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Účinnost nařízení hlavního města Prahy je pozastavena dnem doručení rozhodnutí věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu hlavnímu městu Praze. V rozhodnutí věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední úřad stanoví přiměřenou lhůtu na zjednání nápravy. Pokud bude zjednána náprava ve stanovené lhůtě hlavním městem Praha, věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad zruší rozhodnutí poté, co obdrží od hlavního města Prahy sdělení o zjednání nápravy, jehož součástí je v příloze i nařízení hlavního města Prahy, kterým byla náprava zjednána.

Nebude-li zjednána náprava ve stanovené lhůtě, podá věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro nápravu dle § 108 odst. 3 zákona o Praze návrh na zrušení nařízení hlavního města Prahy Ústavnímu soudu. Pokud Ústavní soud návrh odmítne, zamítne nebo řízení zastaví, rozhodnutí věcně příslušného ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu o pozastavení účinnosti nařízení hlavního města Prahy pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabude právní moci.

V případě zjednání nápravy před rozhodnutím Ústavního soudu sdělí hlavní město Praha tuto skutečnost dle § 108 odst. 4 zákona o Praze Ústavnímu soudu a věcně příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu. Věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad zruší rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení hlavního města Prahy do 15 dnů od doručení sdělení hlavního města Prahy o zjednání nápravy, v jehož příloze je i nařízení hlavního města Prahy, kterým byla náprava zjednána.

3.7 Postup legislativního procesu schvalování právních předpisů územní samosprávy

1. Návrh právního předpisu

Návrh zpracovává věcně příslušný odbor obecního či krajského úřadu nebo magistrát statutárního města. Návrh může také zpracovat zaměstnanec nebo skupina zaměstnanců. V určitých případech se mohou na zpracování návrhu podílet státní orgány. Součástí návrhu je důvodová zpráva a mohou být v návrhu uvedeny i varianty řešení jednotlivých otázek. (Šimek, 2000, s. 5)

2. Připomínkové řízení k návrhu právního předpisu

Připomínkové řízení zajišťuje odbor obecního či krajského úřadu nebo magistrát. Pokud zpracovává návrh jednotlivců, zajišťuje připomínkové řízení v nezbytném rozsahu podle místních podmínek vedoucí věcně příslušného odboru, tajemník obecního úřadu, starosta obce či ředitel krajského úřadu.

V návrhu předkládací zprávy jsou uvedeny výsledky a průběh připomínkového řízení. (Šimek, 2000, s. 6)

3. Schválení návrhu

Doporučuje se, aby rada před předložením návrhu na jednání zastupitelstva sama projednala tento návrh a seznámila zastupitelstvo se svým stanoviskem.

Nařízení obce vydává rada obce, Rada hlavního města Prahy nebo rada kraje.

Obecně závazné vyhlášky obce vydává zastupitelstvo obce, hlavní město Praha vydává obecně závaznou vyhlášku hlavního města Prahy a kraje vydávají obecně závazné vyhlášky kraje. Nutné jsou také podpisy dle funkcí na těchto právních předpisech územních samosprávných celků. (Šimek, 2000, s. 7)

4. Platnost a účinnost

Právní předpisy územních samosprávných celků nabývají účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení nebo pozdějším v něm výslovně stanoveným dnem nebo výjimečně dřívějším v něm výslovně stanoveným dnem, nejdříve však dnem vyhlášení, vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem. (Šimek, 2000, s. 7)

5. Vyhlášení právního předpisu

Právní předpis obce se vyhláší na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Právní předpis hlavního města Prahy se vyhláší uveřejněním ve Věstníku právních předpisů hlavního města Prahy, na úřední desce magistrátu a také na úředních deskách městských částí. Právní předpis kraje se vyhláší ve Věstníku kraje, na úřední desce kraje a také na úředních deskách obcí, kterých se právní předpis dotýká. (Šimek, 2000, s. 8)

6. Změna a zrušení právního předpisu

Při změně právního předpisu územních samosprávných celků je nutné vždy posoudit dopad na právní vztahy vzniklé na základě původního právního předpisu a tyto dopady v případě potřeby upravit v přechodných ustanovení. Změnu či zrušení lze provést vždy stejným předpisem, kterým je právní předpis rušen či měněn. Nařízení lze tedy zrušit či změnit jen

nařízením. Obecně závaznou vyhlášku lze zrušit či změnit jen obecně závaznou vyhláškou. (Šimek, 2000, s. 8)

7. Evidence právních předpisů

Právní předpisy obce musí být každému přístupny u obecního úřadu v obci, která je vydala. Právní předpisy hlavního města Prahy se evidují ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy a u kraje se právní předpisy evidují ve Věstníku kraje. (Šimek, 2000, s. 9)

3.8 Náležitosti a struktura obecně závazných vyhlášek a nařízení územní samosprávy

Právní předpisy musí být formulovány srozumitelně a předvídatelně, v opačném případě může dojít ke špatnému výkladu a pochopení právních předpisů územní samosprávy. Zákon o obcích či krajích nestanovuje přesné náležitosti právních předpisů územní samosprávy. Ze zákona je jen nutné označení vydavatele, podpisy a dále vlastní text, který zákon předpokládá mlčky. Pro obce i kraje je vhodné a velmi přínosné, aby jejich právní předpisy respektovaly určité formální náležitosti plynoucí z právní nauky a naší právní tradice tak, aby každý právní předpis územní samosprávy byl osobám co nejsrozumitelnější a dovedly se v nich dobře orientovat. (Koudelka, 2008, s. 94)

3.8.1 Obsahové náležitosti právních předpisů územní samosprávy

- **označení vydavatele**
- **název**
- **úvodní věta**
- **vlastní text**
- **odkazy a poznámky**
- **podpisy**
- **přílohy**

Označení vydavatele

Právní předpisy územní samosprávy vydá vždy obec či kraj, a to i v přenesené působnosti, protože část státní správy přenáší stát na obec jako územní veřejnoprávní korporaci, nikoliv na konkrétní orgán (obecní úřad, rada), i když je k rozhodování jménem obce příslušný. (Koudelka, 2008, s. 95)

V samostatné působnosti se označení vydavatele skládá ze slov *Obec (Město), Kraj* a názvu příslušné obce či kraje, které právní předpis v samostatné působnosti vydaly. U přenesené působnosti se postupuje při označení vydavatele stejně jako u právních předpisů v samostatné působnosti. (Koudelka, 2008, s. 95)

Název

Pod označením vydavatele právního předpisu by měl být samotný název právního předpisu, tj. *obecně závazná vyhláška* nebo *nařízení*. Právní předpis samosprávy se tak odlišuje od veřejných vyhlášek vydávaných orgány samosprávy podle správního řádu.

Po označení právního předpisu obce či kraje, *obecně závazná vyhláška* nebo *nařízení* by mělo následovat pořadové číslo a rok vydání. Číslování právních předpisů obcí se v rámci kalendářního roku používá po vzoru Sbírký zákonů (např. 1/1993). (Koudelka, 2008, s. 96) Obce musí používat jednu číselnou řadu pro všechny právní předpisy obce, nikoliv zvlášť pro obecně závazné vyhlášky a zvlášť pro nařízení. Zákon o krajích krajům stanoví průběžné číslování v rámci kalendářního roku podle pořadí publikace ve Věstníku právních předpisů kraje. Samotné pochybení v číslování právního předpisu územní samosprávy nemá vliv na jeho platnost. (Koudelka, 2008, s. 96)

Právní předpis územní samosprávy by měl obsahovat také datum přijetí příslušným orgánem. Toto datum musí být starší, anebo nejvýše stejné s datem platnosti a účinnosti právního předpisu. (Koudelka, 2008, s. 98)

Dále by měl následovat vlastní název právního předpisu (např. o místních poplatcích).

Úvodní věta

Vlastnímu textu předchází úvodní věta, která zní: „*Zastupitelstvo se usneslo (rada se usnesla) na této obecně závazné vyhlášce (tomto nařízení):*“

V úvodní větě se uvádí, na základě jakého konkrétního zákonného zmocnění vydává obec či kraj nařízení v přenesené působnosti. Pokud je vydána obecně závazná vyhláška

v samostatné působnosti na základě speciálního zákonného ustanovení než jen dle obecných ustanovení zákona o obcích týkajících se vydávání obecně závazných vyhlášek, uvádí se také v úvodní větě na základě jakého konkrétního zákonného zmocnění obec či kraj tuto obecně závaznou vyhlášku vydávají. Neuvedení těchto ustanovení nebo uvedení chybných zákonných ustanovení nemá vliv na platnost právního předpisu samosprávy, je-li jeho obsah v souladu se zákonem. (Koudelka, 2008, s. 99)

Vlastní text

Vlastní text právního předpisu územní samosprávy musí vždy obsahovat právně závaznou část. Je v něm obsažena právní úprava, kterou chce územní samospráva upravit společenské vztahy. V textu právního předpisu územní samosprávy nemá být opisován text jiných právních předpisů, ty mohou být uvedeny v poznámce pod čarou. Pokud však není toto opakování jiného právního předpisu v rozporu s Ústavou ČR či zákonem, není způsobena nezákonnost právního předpisu územní samosprávy. (Koudelka, 2008, s. 100)

Právně závazná část

V právně závazné části by měly být obsaženy vlastní právní normy, závazně upravující chování osob v určitých situacích. Právní předpisy samosprávy se v základu člení na články či paragrafy. Častěji se lze setkat se články v právních předpisech samosprávy. Obecně existuje vyšší a nižší členění právních předpisů. Vyšší členění obsahuje články, které lze seskupit do oddílů, oddíly do dílů, díly do hlav a několik hlav do částí. V nižším členění je článek či paragraf, které je možno dělit na číslované odstavce, v rámci odstavců lze používat pododstavce uvozené písmeny v abecedním pořádku a body uvozené čísly v pořadové řadě. Hlavy, díly a oddíly je vhodné opatřit nadpisy. (Koudelka, 2008, s. 101)

Příslušná struktura členění se použije podle složitosti a délky právního předpisu. Krátké texty právních předpisů územní samosprávy se člení jen na články či paragrafy. Sám zákon o obcích ani o krajích nepředepisuje, jak se mají právní předpisy samosprávy členit. Dobrá struktura však umožňuje osobám lepší orientaci v právním předpise. (Koudelka, 2008, s. 101)

Závěrečné ustanovení

V předposledním článku právního předpisu územní samosprávy bývá případné zrušovací ustanovení s přesným názvem a číselným označením zrušovaných obecně závazných vyhlášek či nařízení. V posledním článku se obvykle uvádí účinnost právního předpisu, pokud obec nechce využít ustanovení zákonů o obcích a krajích, že právní předpis nabývá účinnosti, není-li uvedeno jinak, 15. dnem po dni vyhlášení. (Koudelka, 2008, s. 102)

Odkazy a poznámky

Problematika, kterou upravuje právní předpis územní samosprávy je často zároveň upravena některými jinými blízce navazujícími předpisy. Proto jsou v textu pro snadnější orientaci těch, kteří budou právní předpis aplikovat, stanoveny odkazy a poznámky, aniž by se musel v daném právním předpise opisovat související text jiných právních předpisů. (Koudelka, 2008, s. 102)

Podpisy

Obecně závazná vyhláška i nařízení musí být podepsány příslušnými osobami, a to na svém originále a v jiných textech uvedením jmen osob, které je podepsaly. Z hlediska veřejné kontroly veřejné správy je vhodné uvést i funkce příslušných osob. (Koudelka, 2008, s. 106)

Dle § 104 odst. 2 zákona o obcích podepisuje právní předpisy obce starosta a místostarosta, ve statutárních městech podepisuje právní předpisy statutárního města primátor a jeho náměstek.

V malých obcích, kde působí jen jeden místostarosta, musí být obecně závazná vyhláška či nařízení podepsána starostou a místostarostou. (Koudelka, 2008, s. 107)

Právní předpisy kraje podepisuje hejtman a náměstek hejtmána.

Jelikož jsou pod právním předpisem územní samosprávy podepsáni dva představitelé obce či kraje, má se v pořadí podpisu respektovat významnost jejich funkce. Přednost tedy bude mít starosta před místostarostou a první místostarosta před dalším místostarostou. Hejtman bude mít přednost před náměstkem hejtmána a první náměstek hejtmána bude mít přednost před dalším náměstkem. (Koudelka, 2008, s. 108)

Přílohy

Někdy bývají v právních předpisech územní samosprávy uváděny přílohy. Je to část právního předpisu, která se umísťuje na závěr až za podpisy a obsahuje některé konkrétní údaje (např. seznam míst prohlášených za veřejná prostranství či rozdělení statutárního města na městské části). Příloha právního předpisu územní samosprávy je jeho právně závaznou částí, a to na základě odkazu v konkrétním ustanovení vlastního právně závazného textu právního předpisu. Musí být zároveň s právním předpisem územní samosprávy schválena přijímacím orgánem (zastupitelstvo, rada) a spolu s ním i vyhlášena. (Koudelka, 2008, s. 109)

3.9 Evidence právních předpisů územní samosprávy

Obec vede evidenci svých právních předpisů dle § 12 odst. 4 zákona o obcích, avšak není povinna vést evidenci nařízení jiných obcí s rozšířenou působností, byť jsou platné na jejím území. „*Z hlediska právní jistoty a přístupnosti práva pro občana je však správné, aby obec dobrovolně vedla i evidenci těchto nařízení vedle evidence vlastních právních předpisů.*“ (Koudelka, 2008, s. 131)

Evidence by měla obsahovat číslo právního předpisu, datum schválení, dobu zveřejnění na úřední desce, datum účinnosti, případně pozbytí účinnosti, i když tak není výslovně zákonem stanoveno, ale je to v zájmu řádného výkonu veřejné správy. (Koudelka, 2008, s. 131)

U kraje je základní evidence jednodušší díky existenci Věstníku právních předpisů kraje, který musí být krajským úřadem trvale uchováván. (Koudelka, 2008, s. 131)

Evidence právních předpisů územní samosprávy má být přístupna na internetu dle § 5 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. (Koudelka, 2008, s. 131)

Systém evidence může upravit i zastupitelstvo svým usnesením nebo i ve speciální obecně závazné vyhlášce. (Koudelka, 2008, s. 132)

Evidence právních předpisů hlavního města Prahy je formou Sbírkou právních předpisů hlavního města Prahy. Sbíрка právních předpisů hlavního města Prahy musí být každému přístupná na magistrátu hlavního města, na úřadech městských částí a na Ministerstvu vnitra.

3.10 Rušení právních předpisů územní samosprávy

Návrh na zrušení právních předpisů územní samosprávy může dle § 62 odst. 2 písm. g) zákona o Ústavním soudu podat Ministerstvo vnitra, jde-li o zrušení obecně závazné vyhlášky obce, kraje nebo hlavního města Prahy a dále věcně příslušné ministerstvo nebo jiný správní úřad dle § 64 odst. 2 písm. h) zákona o Ústavním soudu, jde-li o návrh na zrušení nařízení kraje nebo hlavního města Prahy. (Koudelka, 2008, s. 161)

3.10.1 Vláda

Nařízení územní samosprávy v přenesené působnosti může zrušit svým nařízením vláda. Stane se to v případě, že dojde ke zrušení zákona obsahujícího zmocnění pro vydání nařízení v přenesené působnosti a územní samospráva by nařízením v přenesené působnosti nezrušila. Zrušením zmocňovacího zákona podle Ústavního soudu nedochází ke zrušení prováděcích předpisů, pokud tak není výslovně uvedeno. Je tedy možné zrušit nařízení vlády, jelikož bude vydáno v ústavních mezích k provedení zákona k provedení zákona, jímž bylo původní zmocňovací ustanovení zrušeno. (Koudelka, 2008, s. 176)

3.10.2 Ústavní soud

Dle článku 87 odst. 1 písm. b) Ústavy ČR Ústavní soud rozhoduje o zrušení jiných právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem nebo zákonem.

Ústavní soud posuzuje zákonnost a ústavnost právních předpisů územní samosprávy. Posuzuje soulad právních předpisů územní samosprávy se zákony a Ústavou ČR jako předpisy vyšší právní síly, nikoliv s jinými právními předpisy. K rozporu dochází, pokud je zde zřejmý nesoulad s právními normami. (Koudelka, 2008, s. 176)

K posuzování ústavnosti a zákonnosti všech právních předpisů je v rámci Ústavního soudu příslušné 15 členné plénum.

Podle původního znění zákona č. 367/1990 Sb., o obcích, byla příslušna rušit obecně závazné vyhlášky obce v samostatné působnosti Česká národní rada, avšak od účinnosti Ústavy ČR 1. 1. 1993 se toto dostalo do rozporu se zněním Ústavy ČR, která tuto pravomoc svěřila Ústavnímu soudu, jestliže byla obecně závazná vyhláška nezákonná či neústavní nebo v rozporu s mezinárodní smlouvou o lidských právech a základních

svobodách podle čl. 10 Ústavy ČR. Ústava ČR umožňuje, aby Nejvyšší správní soud rušil podzákoné právní předpisy, ale jen z důvodu nezákonnosti, nikoli neústavnosti dle čl. 87 odst. 3 písm. a) Ústavy ČR. Od roku 2000 může rušit všechny právní předpisy územní samosprávy, tedy i nařízení vydaných v přenesené působnosti výlučně jen Ústavní soud. (Koudelka, 2008, s. 180)

3.10.2.1 Nález Ústavního soudu

Ve Sbírce zákonů se uveřejňuje nález ve věci návrhu na zrušení právního předpisu územní samosprávy. Právní předpis územní samosprávy je zrušen ke dni, který je v nálezu určen.

Ve Sbírce zákonů je vždy uvedena výroková část nálezu, dále se zde zveřejní podstatná část odůvodnění nebo celé odůvodnění, záleží na rozhodnutí Ústavního soudu. Všechny nálezy i s podstatnou částí odůvodnění jsou uveřejněny ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu. Ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu jsou také zveřejňována důležitá usnesení Ústavního soudu, které určí plénum Ústavního soudu. (Koudelka, 2008, s. 200)

V případě kraje se nález Ústavního soudu zveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje, pokud se jím ruší právní předpis nebo jeho část anebo jím pozbývá platnost rozhodnutí o pozastavení účinnosti právního předpisu kraje. Pokud Ústavní soud návrh zamítne nebo odmítne, jeho rozhodnutí se zveřejní po dobu nejméně 15 dnů na úřední desce krajského úřadu. U obcí se rozhodnutí Ústavního soudu ve věci řízení o zrušení právního předpisu obce zveřejní po dobu nejméně 15 dnů na úřední desce obecního úřadu. Tato zveřejnění nemají vliv na právní moc a vykonatelnost rozhodnutí Ústavního soudu. (Koudelka, 2008, s. 200)

Pokud by byl návrh na zrušení právního předpisu územní samosprávy zamítnut či odmítnut, v případě pozastavení výkonu právního předpisu, tak se právní mocí rozhodnutí Ústavního soudu ruší rozhodnutí o pozastavení účinnosti právního předpisu územní samosprávy. (Koudelka, 2008, s. 201)

4 Aplikace právní úpravy v praxi

4.1 Charakteristika zkoumaného subjektu

Město Varnsdorf (15 868 obyvatel) se nachází v Ústeckém kraji, je druhým největším městem okresu Děčín a zároveň největším městem Šluknovského výběžku.

Město Varnsdorf bylo stanoveno od roku 2003 obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností pro obce Dolní Podluží, Horní Podluží, Chřibská, Jiřetín pod Jedlovou, Rybníště a Varnsdorf na základě reformy veřejné správy, kdy došlo ke stanovení obcí s rozšířenou působností (zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností).

V souvislosti s přesunem kompetencí z Okresního úřadu v Děčíně na Město Varnsdorf připadla dle zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, řada povinností vůči ministerstvům a obcím, které spadají do působnosti státní správy obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.

4.2 Orgány města

4.2.1 Starosta města

V čele města Varnsdorf stojí starosta a dále dva místostarostové.

4.2.2 Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo města je 21členné. Zastupitelstvo města musí dle § 96 zákona o obcích vydat jednací řád. V Jednacím řádu pro zasedání Zastupitelstva města Varnsdorf je stanoveno, že členové zastupitelstva města jsou povinni se účastnit zasedání zastupitelstva města a svoji účast stvrzují podpisem do prezenční listiny. Zasedání zastupitelstva města se povinně zúčastňuje tajemník městského úřadu s hlasem poradním a vedoucí odborů nebo jejich zástupci. Zastupitelstvo města se schází dle § 92 odst. 1 zákona o obcích dle potřeby. Dle Jednacího řádu Zastupitelstva města Varnsdorf se zastupitelstvo zpravidla svolává 1x do měsíce, a to obvykle na poslední čtvrtek v měsíci. Plán zasedání zastupitelstva města je sestaven pro každé pololetí roku a členové zastupitelstva jsou o něm informováni.

Základní program zasedání zastupitelstva města schvaluje Rada města Varnsdorf zpravidla na zasedání rady města, které se koná 14 dní před plánovaným zasedáním zastupitelstva města. O zasedání zastupitelstva města informuje zastupitelstvo města prostřednictvím úřední desky městského úřadu alespoň 10 dní před konáním zasedání zastupitelstva města, dále prostřednictvím internetových stránek, na výlepových plochách ve městě a prostřednictvím místního časopisu Hlasu severu.

Zastupitelstvo města ze svého zasedání pořizuje zápis a usnesení ze zasedání Zastupitelstva města Varnsdorf. Toto usnesení je zveřejněno na internetových stránkách města Varnsdorf, je k nahlédnutí v sekretariátu starosty města a jeho hlavní body se zveřejňují prostřednictvím místního časopisu Hlasu Severu.

Zastupitelstvo města je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. K platnému usnesení, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva města.

V Jednacím řádu pro zasedání Zastupitelstva města Varnsdorf je dále popsáno zahájení zasedání zastupitelstva města, průběh zasedání a projednávání návrhů, postup hlasování o návrhu, možnost návrhů na projednání, dotazy a připomínky obyvatel města a členů zastupitelstva, náležitosti usnesení a zápisu ze zasedání zastupitelstva města a závěrečné ustanovení.

Dle § 117 odst. 2 zákona o obcích je zřízen finanční a kontrolní výbor.

4.2.2.1 Obecně závazné vyhlášky města Varnsdorfu

Zastupitelstvo města Varnsdorf se řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem o obcích, popřípadě dalšími zákony. V samostatné působnosti může obec ukládat prostřednictvím obecně závazných vyhlášek určité povinnosti, které jsou vyjmenovány v teoretické části u obecně závazných vyhlášek. Zastupitelstvo města Varnsdorf vydalo od roku 1996 do roku 2011 37 obecně závazných vyhlášek. Tento počet lze odůvodnit tím, že město upravuje jen ty záležitosti, které se týkají jeho správy. Obecně závazné vyhlášky se vydávají jen v případech, kdy je úprava pro město opravdu nutná. Velký počet vydaných právních předpisů města by mohl vést k právní nepřehlednosti nejen pro vedení města, ale také pro jeho obyvatele.

4.2.3 Rada města

Rada města je 7členná. Je výkonným orgánem města v oblasti samostatné působnosti dle § 99 odst. 1 zákona o obcích a ze své činnosti zodpovídá zastupitelstvu města. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě města rozhodovat jen stanoví-li tak zákon.

Podle ustanovení § 101 odst. 4 zákona o obcích, vydává rada obce jednací řád, který upravuje v souladu se zákonem základní otázky činnosti a jednání rady města.

Schůze rady města jsou neveřejné.

V Jednacím řádu Rady města Varnsdorf je stanoveno, že členové rady jsou povinni se účastnit schůzí rady města, svoji účast stvrzují podpisem do prezenční listiny.

Schůzí rady města se povinně zúčastňuje tajemník městského úřadu s hlasem poradním. Rada města může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva města, předsedy komisí rady města a jiné osoby.

Schůzi rady města svolává starosta nebo pověřený člen rady města zpravidla 2x do měsíce nebo podle potřeby dle § 101 odst. 1 zákona o obcích. Plán schůze rady města je sestaven pro každé pololetí roku a členové rady města jsou o něm informováni.

Ze schůze rady města se vyhotoví zápis a vyhotovuje se usnesení v případě projednávání určitého návrhu. O každém návrhu usnesení rozhoduje rada města hlasováním. Rada města je usnášeníschopna, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. K platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů rady města.

Informace o usnesení se podávají zveřejněním v Hlasu severu a na internetových stránkách města. Členové zastupitelstva města obdrží kopii „Usnesení ze schůze RM“ e-mailem. Usnesení ze schůze rady města je k dispozici v písemné podobě spolu se zápisem ze schůze rady města na sekretariátu starosty města.

Jednací řád Rady města Varnsdorf dále popisuje průběh schůze rady města, podávání pozměňovacích návrhů, hlasování rady města a usnesení a zápis rady města s patřičnými náležitostmi.

Dle a dle § 122 odst. 1 zákona o obcích může rada obce zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Rada města má zřízeny tyto komise:

- Komise pro výchovu a vzdělávání
- Kulturní komise
- Komise pro tělovýchovu a sport
- Sociální komise - doplňková péče

- Zdravotní komise
- Komise správy majetku a výstavby
- Bytová komise
- Dopravní komise
- Aktiv pro občanské záležitosti
- Komise pro posuzování a hodnocení nabídek
- Komise prevence kriminality
- Komise pro cestovní ruch a přeshraniční spolupráci

4.2.3.1 Nařízení obce

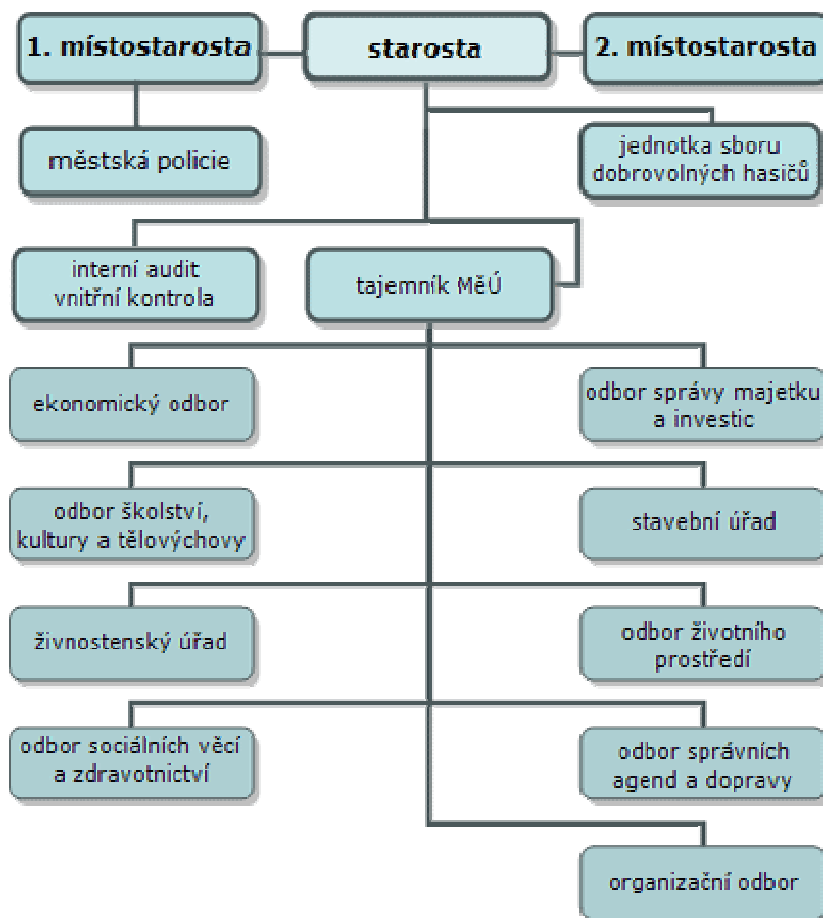
Rada města může dle § 102 odst. 2 písm. d) vydávat nařízení obce, které je vydáno v přenesené působnosti obce. Rada města se při vydání nařízení řídí zákonem o obcích a dalšími zákony. Nařízení obce se vyvěsí na úřední desce městského úřadu a jelikož je Město Varnsdorf obec s rozšířenou působností, tak se nařízení vyvěsí i na úředních deskách obcí v jejím správním obvodu dle § 12 odst. 3 zákona o obcích. Nařízení obce se také zasílá po dni jeho vyhlášení krajskému úřadu. Rada města Varnsdorf vydala od roku 2000 do současnosti 4 nařízení obce.

Právní předpisy jsou dostupné na úřední desce Městského úřadu Varnsdorf, na internetových stránkách Města Varnsdorf a jsou k dispozici k nahlédnutí v sekretariátu starosty.

4.2.4 Městský úřad Varnsdorf

Městský úřad Varnsdorf tvoří starosta, dva místostarostové, tajemník a odbory městského úřadu. (viz. obrázek 1) V oblasti samostané působnosti plní městský úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada města a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Přenesenou působnost vykonává v základním rozsahu svěřeném městu.

Obrázek 1 - Organizace městského úřadu Varnsdorf

Zdroj: http://www.varnsdorf.cz/radnice/mesto/mestsky_urad/organizacni_struktura/

Na úřední desce Městského úřadu Varnsdorf se vyvěšují právní předpisy města, veřejné vyhlášky města, výběrová řízení, vyhlášky finančního úřadu a zprávy Krajského úřadu Ústeckého kraje.

4.3 Konkrétní případ schválení obecně závazné vyhlášky města Varnsdorf

Zastupitelstvu města Varnsdorf byla podána stížnost obyvateľky města ohledně sousedského hluku o víkendu. Stížnost byla postoupena Odboru životního prostředí Městského úřadu Varnsdorf. Obecně závazné vyhlášky obcí, které se snažily o regulaci hluku, byly do té doby Odborem dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra označeny jako nezákonné. Až dne 3. dubna 2007 rozhodl Ústavní soud a vydal Nález

Ústavního soudu vyhlášený pod č. 187/2007 Sbírky zákonů, který částečně zrušil obecně závaznou vyhlášku obce Těrlicko č. 3/2003, o ochraně veřejného pořádku na území obce Těrlicko. V Nálezu Ústavního soudu je uvedeno: “ *Pokud ukládá obecně závazná vyhláška adresátům povinnosti a stanoví omezení bez zákonného podkladu nebo pokud pouze parafrázuje ustanovení jiných právních předpisů, nemůže sloužit k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku tak, jak to předpokládá zákon o obcích.* “

Ministerstvo vnitra podalo návrh Ústavnímu soudu na zrušení některých ustanovení obecně závazné vyhlášky obce Těrlicko č. 3/2003, o ochraně veřejného pořádku na území obce Těrlicko. Ministerstvo vnitra v rámci výkonu dozoru nad zákonností právních předpisů obecních samospráv dospělo k názoru, že některá ustanovení jsou v rozporu s ústavním pořádkem a zákony České republiky. Obecně závazná vyhláška obce Těrlicko regulovala problematiku, která byla již předmětem právní úpravy obecně závazných právních předpisů nebo upravovala oblast, která se týká výkonu státní správy a ten nelze regulovat obecně závaznou vyhláškou. Ministerstvo vnitra dále nesouhlasilo s některými uloženými povinnostmi vyplývajícími z obecně závazné vyhlášky obce Těrlicko, považovalo je za nezákonné, tudíž byly v rozporu se zákonem.

Ministerstvo vnitra doručilo Ústavnímu soudu podání označené jako „Doplnění návrhu na zrušení některých ustanovení obecně závazné vyhlášky obce Těrlicko č. 3/2003 o ochraně veřejného pořádku na území obce Těrlicko“, kde s ohledem na aktuální rozhodovací praxi Ústavního soudu popisuje metodická jednání dozorového orgánu Ministerstva vnitra s představiteli obce Těrlicko v době předcházející podání návrhu. K podání přiložilo listinné důkazy, ze kterých vyplývá, že o nedostacích vytýkaných nyní před Ústavním soudem, byla obec s předstihem informována. Ministr vnitra zároveň zdůraznil, že na svém původním návrhu trvá.

Ústavní soud v souladu s ustanovením § 69 odst. 1 zákona o Ústavním soudu postoupil předmětný návrh obci Těrlicko, aby mohla reagovat na argumenty zde obsažené. Obec tohoto práva účastníka řízení nevyužila a věcně se k návrhu nevyjádřila.

Podle § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu Ústavní soud v první řadě zjišťuje, zda byl napadený právní předpis přijat a vydán v mezích Ústavou ČR stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem. V tomto případě byla obecně závazná vyhláška obce Těrlicko vydána ústavně předepsaným způsobem Zastupitelstvem obce Těrlicko.

Ústavní soud se dále zabýval tím, zda se obec při vydávání obecně závazné vyhlášky nepohybovala mimo zákonem vymezenou věcnou působnost. Obecně závazná vyhláška obce Těrlicko reguluje činnosti, které souvisejí s problematikou veřejného pořádku v obci a které jej mohou narušit. Obec se tedy při vydání vyhlášky pohybovala v mezích své samostatné působnosti. Aby obec nepřekročila svou zákonnou pravomoc při vydávání obecně závazných vyhlášek, musí být předmětem právní úpravy vyhlášky vždy místní záležitosti. V případě stanovení nežádoucího jednání se musí jednat o jednání, které nemá charakter jednání jinak státem postihovaného a které má místní charakter. Jak již Ústavní soud několikrát judikoval, obecně závazné vyhlášky přitom nemohou upravovat věci, které jsou vyhrazeny pouze zákonu.

Ústavní soud následně provedl odůvodnění k jednotlivým napadeným bodům vyhlášky a dá se konstatovat, že zhlédl stejné chyby jako uvedlo Ministerstvo vnitra ve svém návrhu. Výjimkou je však jeden článek obecně závazné vyhlášky obce Těrlicko, který Ústavní soud nezrušil a povolil jeho platnost. Článek 9 obecně závazné vyhlášky č. 3/2003, o ochraně veřejného pořádku na území obce Těrlicko upravuje noční klid v obci.

„Článek 9 – Noční klid v obci

(1) Noční klid je stanoven na dobu od 22.00 hod. do 6.00 hod. V tomto čase je povinností každého zachovat klid a omezit hlučné projevy.

(2) Každý je povinen zdržet se o nedělích a státem uznaných dnech pracovního klidu v době do 8.00 hod. a po 20.00 hod. veškerých prací spojených s užíváním zařízení a přístrojů způsobujících hluk, např. sekaček na trávu, cirkulárek, motorových pil, křovinořezů apod.

(3) Organizátoři veřejných společenských a sportovních akcí konaných na venkovním prostranství jsou povinni tyto ukončit do 22.00 hod. Výjimky povoluje starosta obce. Žádost o výjimku musí být podána nejméně deset pracovních dnů před konáním akce. Do pěti pracovních dnů bude o žádosti rozhodnuto.

(4) Provozovatelé hostinských zařízení zodpovídají za to, že provozem těchto zařízení nebude narušován noční klid.“

První odstavec vymezuje dobu nočního klidu. Ani v případě časového určení (mezi 22:00 a 6:00 hodinou), ani co do míry omezení (zachovávat klid a omezit hlučné projevy) obec nepřekročila meze stanovené § 10 písm. a) a písm. b) zákona o obcích. Pojem

nočního klidu není v žádném právním předpise vymezen. Je proto potřeba považovat za užitečné, učiní-li tak obec v rámci úpravy místních záležitostí veřejného pořádku vyhláškou. Tento článek Ústavní soud hodnotil za přípustný.

Omezení (odst. 2 čl. 9) v podobě povinnosti zdržet se v uvedených denních dobách o nedělích a dnech pracovního klidu všech prací se zařízeními způsobujícími hluk hodnotil Ústavní soud jako přípustné. Vycházel především z toho, že příslušné činnosti nejsou v obci zcela zakázány, ale pouze přiměřeně omezeny. Potřebné hlučné práce tedy lze vykonávat, ovšem pouze v čase, kdy budou zásahy do oprávněných zájmů ostatních obyvatel obce minimální. Takovou formulaci je třeba považovat za ústavně souladnou.

Pod zmocnění § 10 písm. b) zákona o obcích lze zahrnout také stanovení hodiny povinného ukončení veřejných společenských a sportovních akcí vyhláškou (odst. 3 čl. 9). Navíc je stanoven postup pro dosažení výjimky z daného omezení.

V případě povinnosti, která je ustanovena v odst. 4 čl. 9, zde již obec své zákonné zmocnění překročila. Ochrana před hlukem způsobeným provozem je provedena zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. V § 30 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví ukládá mimo jiné provozovatelům objektů, jejichž provozem vzniká hluk, povinnost technickými, organizačními a dalšími opatřeními v rozsahu stanoveném tímto zákonem a prováděcím právním předpisem zajistit, aby hluk nepřekračoval hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Úprava, kterou přinesl uvedený článek posuzované vyhlášky, je tedy regulována obecně zákonem a pro místní úpravu již není prostor.

Lze tedy konstatovat, že obec zvolila k zajištění veřejného pořádku a záležitostí s tím spojené nevhodný způsob. Ústavní soud připomíná, že zastupitelstvo obce mohlo využít jiné cesty vedoucí k těmto cílům. Např. tím, že by upozorněním publikovaným na úřední desce obce odkázalo i s přesnou citací na existující ustanovení těch či oněch zákonů, eventuálně i s avízem, že plnění povinností z těchto zákonných regulací vyplývajících bude důsledně sledováno a jejich porušení v souladu se zákonem trestáno, a to s odkazy na třeba i jen příkladmo uvedené sankce. Pro takovéto upozornění by obec z hlediska formálního

samozejmě nemohla zvolit označení „vyhláška“, neboť vyhláška vydaná v samostatné působnosti obce plní jiné funkce. V takovém případě by se obec do rozporu s Ústavou ČR a právním řádem nemohla dostat.

Ústavní soud rozhodl, že větší část napadené vyhlášky obce Těrlicko je v rozporu s čl. 104 odst. 3 Ústavy a ustanoveními § 35 zákona o obcích, a proto se dnem vyhlášení nálezů ve Sbírce zákonů kromě článku 9 odstavců (1), (2) a (3) zrušuje.

Na základě tohoto Nálezu Ústavního soudu se změnil i právní názor Odboru dozoru a kontroly Ministerstva vnitra, na úpravu klidu v obci. Vznikl podklad, na základě kterého mohou obce regulovat oblast, která do té doby byla Odborem dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra v obecně závazných vyhláškách obcí napadána.

Odbor životního prostředí Městského úřadu Varnsdorf tedy vypracoval návrh obecně závazné vyhlášky o ochraně nočního klidu a regulaci hlučných činností.

Následná praxe je taková, že po vypracování návrhu obecně závazné vyhlášky Odbor životního prostředí Městského úřadu Varnsdorf, zašle tento návrh Odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra, pracoviště v Ústí nad Labem, který se vyjádří k tomuto návrhu obecně závazné vyhlášky a navrhne případné změny. Po přijetí stanoviska od Odboru kontroly a dozoru Ministerstva vnitra pracovištěm v Ústí nad Labem, Odbor životního prostředí Města Varnsdorf může návrh obecně závazné vyhlášky přepracovat na základě doporučení či nikoliv. Poté odbor životního prostředí napíše důvodovou zprávu o návrhu obecně závazné vyhlášky pro zastupitelstvo města. Tato důvodová zpráva je věcí vnitřních úředních záležitostí, které Městský úřad Varnsdorf používá.

Návrh obecně závazné vyhlášky spolu s případnými variantami úpravy obecně závazné vyhlášky předá odbor životního prostředí zastupitelstvu města, které ho projednává na svém zasedání. K návrhu se mohou dle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích v souladu s jednacím řádem vyjadřovat k projednávaným věcem i občané obce. Pokud jsou návrhy a připomínky k obecně závazné vyhlášce projednány přímo na zasedání zastupitelstva

a dojde k jejímu následnému schválení, vyvěsí se obecně závazná vyhláška na úřední desce Městského úřadu Varnsdorf po dobu 15 dnů a neprodleně se zašle dle § 12 odst. 6 zákona o obcích Ministerstvu vnitra. V případě, že zastupitelstvo města neschválí obecně závaznou vyhlášku, může ji vrátit k přepracování odboru životního prostředí nebo ji zamítne.

Odpověď vedoucího odboru životního prostředí obyvatele města měla být původně negativní s tím, že obec nemůže předmět stížnosti upravovat žádnou obecně závaznou vyhláškou. Na základně Nálezu Ústavního soudu č. 189/2007 Sb. se právní situace změnila a bylo možné upravit dříve Odborem kontroly a dozoru veřejné správy Ministerstva vnitra zamítanou oblast ochrany nočního klidu a regulaci hlučných činností, kterou se dříve pokoušely obce upravit formou obecně závazných vyhlášek.

Zastupitelstvo město vydalo Obecně závaznou vyhlášku města Varnsdorf č. 1/2008, o ochraně nočního klidu a regulaci hlučných činností.(viz. příloha 1)

5 Zhodnocení zjištěných výsledků

Při vydávání právních předpisů obce se musí obec řídit především zákony. Obce si mohou obecně závaznými vyhláškami upravovat určité oblasti povinností přímo pro potřeby obce. Problémem však je, že obce samy mnohdy nevědí, do jaké míry mohou své záležitosti upravovat, aby neporušovaly zákon či zákon neparafrazovaly. Proto je důležité při tvorbě obecně závazných vyhlášek pracovat nejen se zákony, ale také s judikáty Ústavního soudu, ve kterých může být právě určitá oblast povinností, která dříve nešla upravit pomocí obecně závazné vyhlášky a Odbor kontroly a dozoru veřejné správy Ministerstva vnitra vydával zamítavá rozhodnutí, upravena. Judikáty Ústavního soudu vydávané v oblasti samosprávy vlastně vznikají právě na chybně vydaných obecně závazných vyhláškách, které obce vydávají, tím dostávají ostatní obce podklad pro vydávání svých obecně závazných vyhlášek, aby byly v mezích zákona a věděly, co Ústavní soud toleruje a co je pro něj nepřijatelné. Snižuje se tak počet chybně vydávaných obecně závazných vyhlášek obcí. Může se však stát, že obec vypracuje obecně závaznou vyhlášku, kterou upravuje výkon samostatné působnosti a použije jako právní oporu Nález Ústavního soudu. Odbor kontroly a dozoru veřejné správy Ministerstva vnitra, a přesto nemusí s obecně závaznou vyhláškou obce souhlasit. Tak tomu bylo i u Odboru životního prostředí

Městského úřadu Varnsdorf, kdy vedoucí odboru musel s Odborem dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra pracovištěm v Ústí nad Labem vést dlouhodobou e-mailovou diskuzi o schválení této vyhlášky.

6 Závěr

V rámci samostatné působnosti obcí, krajů a hlavního města Prahy mohou jejich zastupitelstva v mezích své působnosti dle čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR vydávat obecně závazné vyhlášky. Obecně závaznou vyhláškou územní samospráva upravuje povinnosti týkající se např. činností, které by mohly narušit veřejný pořádek nebo být v rozporu s dobrými mravy.

Na základě čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR mohou orgány územní samosprávy vydávat právní předpisy na základě a v mezích zákona, jsou-li k tomu zákonem zmocněny. V tomto případě se jedná o výkon přenesené působnosti územních samosprávných celků. Na základě zákona a v jeho mezích vydávají územně samosprávné celky nařízení.

Obce, kraje i hlavní město Praha se vždy musí řídit zákony a provádět jen ty úkony, které jim zákony stanoví, což je ústavní zásada zákonnosti. Obce se řídí zákonem o obcích, kraje se řídí zákonem o krajích a hlavní město Praha se řídí zákonem o hlavním městě Praze. Problém může nastat v případě, kdy zákon přesně nevyomezuje, zda určité záležitosti patří do samostané či přenesené působnosti, tudíž se musí hledat právní úprava v jiných zákonech, ve kterých jsou dané záležitosti blíže specifikovány. Právní předpisy vydávané územními samosprávnými celky se ale mohou dostat do rozporu se zákonem nebo na jejich základě dojde k porušení základních práv a svobod. Ministerstvo vnitra pozastavuje účinnost obecně závazných vyhlášek a u nařízení v rámci obcí pozastavuje účinnost krajský úřad, u krajů a hlavního města Prahy pozastavuje účinnost věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad.

V praktické části je rozebrán postup vydávání obecně závazné vyhlášky, která má právní oporu v Nálezu Ústavního soudu. I přes tento zjevný podklad, že může být vyhláška s danou problematikou vydána, se setkal Odbor životního prostředí Městského úřadu Varnsdorf zprvu se zamítavým stanoviskem Odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra, pracoviště v Ústí nad Labem ohledně vydání obecně závazné vyhlášky. Z praxe tedy vyplývá, že si územní samosprávné celky musí při vydávání právních předpisů najít takové právní předpisy a podklady, aby si své zájmy dokázaly uhájit.

7 Seznam použitých zdrojů

BRODSKÁ, Simona., KUŠ, Petr. *Obecní zřízení*. 1. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2008. 98 s. ISBN 978-80-86976-15-0.

BRŮNA, Miroslav. *Veřejná správa: (se zaměřením na obce a kraje)*. 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2006. 88 s. ISBN 80-86976-09-2.

HENDRYCH, Dušan. *Správní věda – Teorie veřejné správy*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2007. 212 s. ISBN 978-80-7357-248-8.

HRAZDÍROVÁ, Brigita. *Krajské zřízení*. 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2007. 83 s. ISBN 80-86976-10-6.

Jednací řád Zastupitelstva města Varnsdorf

Jednací řád Rady města Varnsdorf

KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. 2. dopl. a přepr. vyd. Ostrava: Montanex, 2007, 373 s. ISBN 978-80-7225-244-2.

KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. aktual. a přepr. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2008. s. 346. ISBN 978-80-7201-690-7.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde, a. s., 2007. s. 399. ISBN 978-80-7201-665-5

KOUDELKA, Zdeněk., ONDRUŠ, Radek., PRŮCHA, Petr. *Zákon o obcích (obecní zřízení)*. 4. dopl. vyd. Praha. Linde Praha, a.s., 2009, s. 486. ISBN 978-80-7201-760-7.

MATES, Pavel., MATULA, Miloš. *Kapitoly z dějin a teorie veřejné správy*. 3. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta národohospodářská, 1999. s. 112. ISBN 80-7079-407-0.

Ministerstvo financí České republiky. [online] [cit. 2011-03-19]. Dostupný z WWW:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakon_o_sr_59689.html

SEDLÁČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2009. 464 s. ISBN 987-80-7357-382-9.

ŠIMEK, Lubomír. *Obecně závazné vyhlášky obcí*. 1. vyd. Plzeň: C. H. Beck, 2000. s. 25. ISBN 80-7179-299-3.

Varnsdorf. [online] [cit.2011-03-19]. Dostupný z WWW:
http://www.varnsdorf.cz/radnice/mesto/pravni_predpisy_mesta/obecne-zavazne-vyhlasky.html

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1 Rozdělení správy	11
Obrázek 1 Organizační struktura městského úřadu Varnsdorf	55

8 Přílohy

Příloha č. 1 Obecně závazná vyhláška Města Varnsdorf

Město Varnsdorf

Obecně závazná vyhláška č. 1/2008

o ochraně nočního klidu a regulaci hlučných činností

Zastupitelstvo města Varnsdorf na svém XVIII. zasedání dne 25.9.2008 usnesením č. 137/2008 rozhodlo vydat na základě ustanovení § 10 písm. a) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Článek 1

(1) Předmětem této obecně závazné vyhlášky je stanovení povinností k zajištění veřejného pořádku a omezení hlučných činností.

Článek 2

(1) Noční klid je stanoven na dobu od 22.00 hod. do 6.00 hod. V této době platí zákaz rušení nočního klidu¹⁾ (tj. občané jsou povinni zachovávat klid a omezit hlučné projevy).

(2) Každý je povinen se v zastavěném území města o nedělích a dnech pracovního klidu²⁾ v době od 6:00 hod. do 14:00 hod. zdržet provozování zařízení a přístrojů, které jsou používány při práci na zahradě, při zpracování dřeva a kovů a způsobují hluk (např. sekaček na trávu, cirkulárek, motorových pil, vrtaček, křovinořezů apod).

Článek 3

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení.

Ing. Josef Poláček
starosta města

Karel Dubský
místostarosta

---

1) § 47 odstavec 1 písmeno b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

2) § 3 zákona č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů